

**Samen
werken aan
wijken
waar iedereen
welkom is**

► Colofon

▼ Inhoud

▼ Impressie W in de Wijk

▼ Inleiding

▼ Wat is W in de Wijk?

▼ Bouwsteen 1

▼ Bouwsteen 2

▼ Bouwsteen 3

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

Colofon

De inhoud van deze publicatie is tot stand gekomen op basis van een implementatietraject uitgevoerd door Movisie, Trimbos-instituut en Kenniscentrum Phrenos in nauwe samenwerking met de partners van het landelijk kernteam W in de Wijk: GGZ inGeest, TEAM ED, Dynamo en Gemeente Amsterdam. Het project is gefinancierd door ZonMw.

Auteurs: Nicole van Erp, Christine Kuiper, Margit van der Meulen, Sonja van Rooijen.

Eindredactie: Sonja van Rooijen en Olaf Stomp.

Vormgeving: OVERHAUS in samenwerking met De Amsterdamse Mediafabriek.

Met medewerking van het landelijk kernteam W in de Wijk: Karin Petersen, Chris van der Kroon, Martijn Companjen, Georgette Groutars, Moni Hanasbei.

Met dank aan: de projectgroepen en kernteams van Amstelveen en Hoofddorp, de deelnemers aan het Landelijk leernetwerk W in de Wijk en alle meelezers.

Dit is een gezamenlijke uitgave van Movisie, Trimbos-instituut en Kenniscentrum Phrenos, GGZ inGeest, TEAM ED, Dynamo en Gemeente Amsterdam.

Overname van delen van de tekst is toegestaan met bronvermelding.

november 2024

▲ Colofon

▶ Inhoud

▼ Impressie W in de Wijk

▼ Inleiding

▼ Wat is W in de Wijk?

▼ Bouwsteen 1

▼ Bouwsteen 2

▼ Bouwsteen 3

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

Inhoud

1	Impressie W in de Wijk	4
2	Inleiding	6
3	Wat is W in de Wijk?	9
	Bouwsteen 1: Samenwerking en planvorming	13
	Bouwsteen 2: Inventarisatie behoeften inwoners en organisaties in de wijk	24
	Bouwsteen 3: Inzet coaches welzijn, coaches ggz en coördinator zelfregieorganisatie	32
	Bouwsteen 4: Inzet ervaringsdeskundigen	42
	Bouwsteen 5: Deskundigheidsbevordering professionals en vrijwilligers	47
4	Uitleiding: Het borgen van de aanpak	58
5	Nuttige informatie	63

1

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▶ **Impressie W in de Wijk**
- ▼ Inleiding
- ▼ Wat is W in de Wijk?
- ▼ Bouwsteen 1
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Impressie W in de Wijk

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▶ **Impressie W in de Wijk**
- ▼ Inleiding
- ▼ Wat is W in de Wijk?
- ▼ Bouwsteen 1
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Martin

Martin, een doorgaans vriendelijke en rustige man van 54 jaar, heeft regelmatig last van psychoses waarvoor hij medicatie krijgt. Afgelopen maandag wachtte hij, zoals iedere week, op de bezorging ervan. De bezorging bleef echter uit. In de tussentijd verschoof de klok steeds meer richting vijf uur. Vijf is echter precies het getal waar Martin niet tegen kan. De spanning liep steeds verder op. Toen de bezorger om kwart voor vijf verscheen, schoot Martin uit zijn slof: waarom zijn ze er nu pas en niet zoals altijd om vier uur? Alle opgestapelde stress kwam er in één keer uit ... De bezorger schrok enorm, gooide de medicijnen snel naar binnen en maakte zich uit de voeten. Niet lang daarna volgde er een bericht van de apotheker: Martin kreeg een waarschuwing.

De ambulante begeleider van Martin koppelde dit incident terug naar de coach ggz. Zijn apothekemedewerkers voldoende toegerust voor dit soort situaties en zouden we hen daarbij kunnen ondersteunen? De coach ggz zocht vervolgens contact met de apotheek. Door de medewerkers uit te leggen wat er speelde en handvatten te geven over hoe escalatie te voorkomen, ontstond begrip. Ook voelden de medewerkers zich gehoord en beter toegerust om met dit soort situaties om te gaan. En de bezorger hield in het vervolg rekening met het tijdstip van de bezorging.

Dit voorbeeld maakt duidelijk dat het creëren van begrip in de omgeving en daadwerkelijk ruimte maken voor mensen die soms 'anders' zijn dan anderen, essentieel zijn voor herstel én prettig samenleven in de wijk. In deze implementatiewijzer lees je hoe je sociale inclusie van mensen met een psychische kwetsbaarheid (inclusief verslaving) kunt realiseren in je eigen werkgebied.

Andere voorbeelden zijn te vinden in deze filmpjes:
<https://w-indewijk.nl/kennisbank/>

2

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▶ **Inleiding**
- ▼ Wat is W in de Wijk?
- ▼ Bouwsteen 1
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Inleiding

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▶ **Inleiding**
- ▼ Wat is W in de Wijk?
- ▼ Bouwsteen 1
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Doel

Deze implementatiewijzer is ontwikkeld voor organisaties die aan de slag willen met W in de Wijk. De implementatiewijzer helpt je om samen stapsgewijs te komen tot een implementatieplan dat is afgestemd op jouw wijk, de borging en de doorontwikkeling daarvan.

Aanleiding: Waarom W in de Wijk?

Bewoners met een psychische kwetsbaarheid wonen steeds vaker in de wijk. Voor hen is het vaak lastig om hun plek in de wijk te vinden. Ze ervaren een drempel om naar buurthuizen, welzijnsvoorzieningen en andere wijkvoorzieningen toe te gaan. Om ervoor te zorgen dat organisaties en activiteiten in de wijk beter aansluiten bij deze doelgroep, is het van belang dat professionals en vrijwilligers zijn toegerust om bewoners met een psychische kwetsbaarheid gastvrij te ontvangen en met hen samen te werken. Dit is echter (nog) niet vanzelfsprekend. Daarom hebben in Amsterdam Zuid vier organisaties: GGZ inGeest, zelfregieorganisatie TEAM ED, gemeente Amsterdam en welzijnsorganisatie Dynamo de aanpak W in de Wijk (voorheen GGZ in de wijk) ontwikkeld. Deze aanpak is inmiddels verbreed naar andere stadsdelen en andere gemeenten. Deze implementatiewijzer wil deze én andere gemeenten helpen bij de verdere implementatie en inbedding.

.....

“Het organiseren van inclusieve activiteiten waaraan iedereen, dus ook mensen met een psychische kwetsbaarheid, kan deelnemen heeft tijd nodig. Voordat W in de Wijk in Amsterdam Zuid werd geïmplementeerd was de stap om naar buurthuizen of andere voorzieningen toe te gaan voor veel mensen met een psychische kwetsbaarheid heel groot. Bij buurthuiswerkers en vrijwilligers speelde handelingsverlegenheid en stigma. Tegelijkertijd was ook het stigma van bewoners zelf groot. W in de Wijk heeft dit met succes helpen doorbreken.”

.....

BELEIDSMEDEWERKER GEMEENTE

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▶ Inleiding

▼ Wat is W in de Wijk?

▼ Bouwsteen 1

▼ Bouwsteen 2

▼ Bouwsteen 3

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

Leeswijzer

De opzet van deze implementatiewijzer is in lijn met de vijf bouwstenen uit de aanpak van W in de Wijk:

- 1. Samenwerking en planvorming;**
- 2. Inventarisatie behoeften inwoners en organisaties in de wijk;**
- 3. Inzet coaches welzijn, coaches ggz en coördinator zelfregieorganisatie;**
- 4. Inzet ervaringsdeskundigen;**
- 5. Deskundigheidsbevordering professionals en vrijwilligers.**

Bij de samenstelling van de implementatiewijzer is gebruik gemaakt van het eerder door Movisie ontwikkelde handboek *Mens tussen de mensen* (Meinema, 2019) en materialen en ervaringen van het landelijke project *'Implementatietraject W in de Wijk: landelijk en lokaal kwartiermaken voor mensen met een psychische kwetsbaarheid'* (2023-2024). Dit project – gefinancierd door ZonMw – volgt de implementatie van W in de Wijk in Amstelveen en Hoofddorp. Ook is een Landelijk Leernetwerk W in de Wijk gestart. In dit netwerk ging een zestal werkgebieden in Nederland met behulp van het leernetwerk aan de slag met implementatie van W in de Wijk. Hun ervaringen en feedback zijn verwerkt in deze implementatiewijzer.

3

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▶ **Wat is W in de Wijk?**
- ▼ Bouwsteen 1
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Wat is W in de Wijk?

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▶ **Wat is W in de Wijk?**
- ▼ Bouwsteen 1
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Doel van W in de Wijk is dat mensen met een psychische kwetsbaarheid zich welkom voelen in de wijk. Dit gebeurt door medewerkers in voorzieningen in de wijk toe te rusten om beter om te gaan met situaties waar het schuurt, zorgen zijn, onbegrip is of sprake van uitsluiting. Hierdoor ontstaat bij bewoners, vrijwilligers, professionals die werken in voorzieningen in de buurt, ruimte voor buurtbewoners die anders zijn. Hierdoor kunnen zij mensen met een psychische kwetsbaarheid beter steunen, bijvoorbeeld bij het vinden van passend vrijwilligerswerk of in de ontmoeting met andere bewoners. Dit draagt bij aan het herstel van bewoners met een psychische kwetsbaarheid en het prettig samenleven in de wijk.

“De wijkcentrumbeheerder regelt dat er kranten liggen in het buurtcentrum. Deze worden door buurtbewoners met een psychische kwetsbaarheid gebracht. Zij brengen de krant en krijgen dan een bakkie koffie. Hij maakt zich ook weleens zorgen om mensen. Bijvoorbeeld als ze ineens niet meer komen of als hij ziet dat er iets aan de hand is. Wij zijn als coaches bereikbaar voor hem, zodat hij de wijk kan verbinden. Doordat wij er zijn, ervaart hij steun om dit buurtcentrum te kunnen runnen en goed toegerust om te gaan met mensen met een psychische kwetsbaarheid.”

COACH WELZIJN

¹| De tekst in dit hoofdstuk is grotendeels overgenomen uit T. Meinema (2019). Mens tussen de mensen. Handboek GGZ in de wijk. Movisie.

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▶ **Wat is W in de Wijk?**

▼ Bouwsteen 1

▼ Bouwsteen 2

▼ Bouwsteen 3

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

In W in de Wijk wordt gewerkt met 1. coaches welzijn 2. coaches ggz en 3. een coördinator en ervaringsdeskundigen vanuit de zelfregieorganisatie. Zij vormen samen een gelijkwaardig team en verbinden ggz en welzijn. Op basis van de wensen en vermogens van mensen met een psychische kwetsbaarheid zoeken ze binnen de wijk naar mogelijkheden om te participeren. Ze kijken wat er nodig is om organisaties en voorzieningen toegankelijk te maken voor de doelgroep. De specifieke taak van ervaringsdeskundigen is om het herstelproces van mensen met een psychische kwetsbaarheid te ondersteunen en ervoor te zorgen dat deze bewoners elkaar kunnen ontmoeten, bijvoorbeeld in een herstelwerkplaats. Dit is een laagdrempelige inloopvoorziening waar mensen met een psychische kwetsbaarheid ongedwongen kunnen samenkomen om van daaruit te werken aan hun maatschappelijk en persoonlijk herstel.

De kern van W in de Wijk bestaat uit vijf bouwstenen:

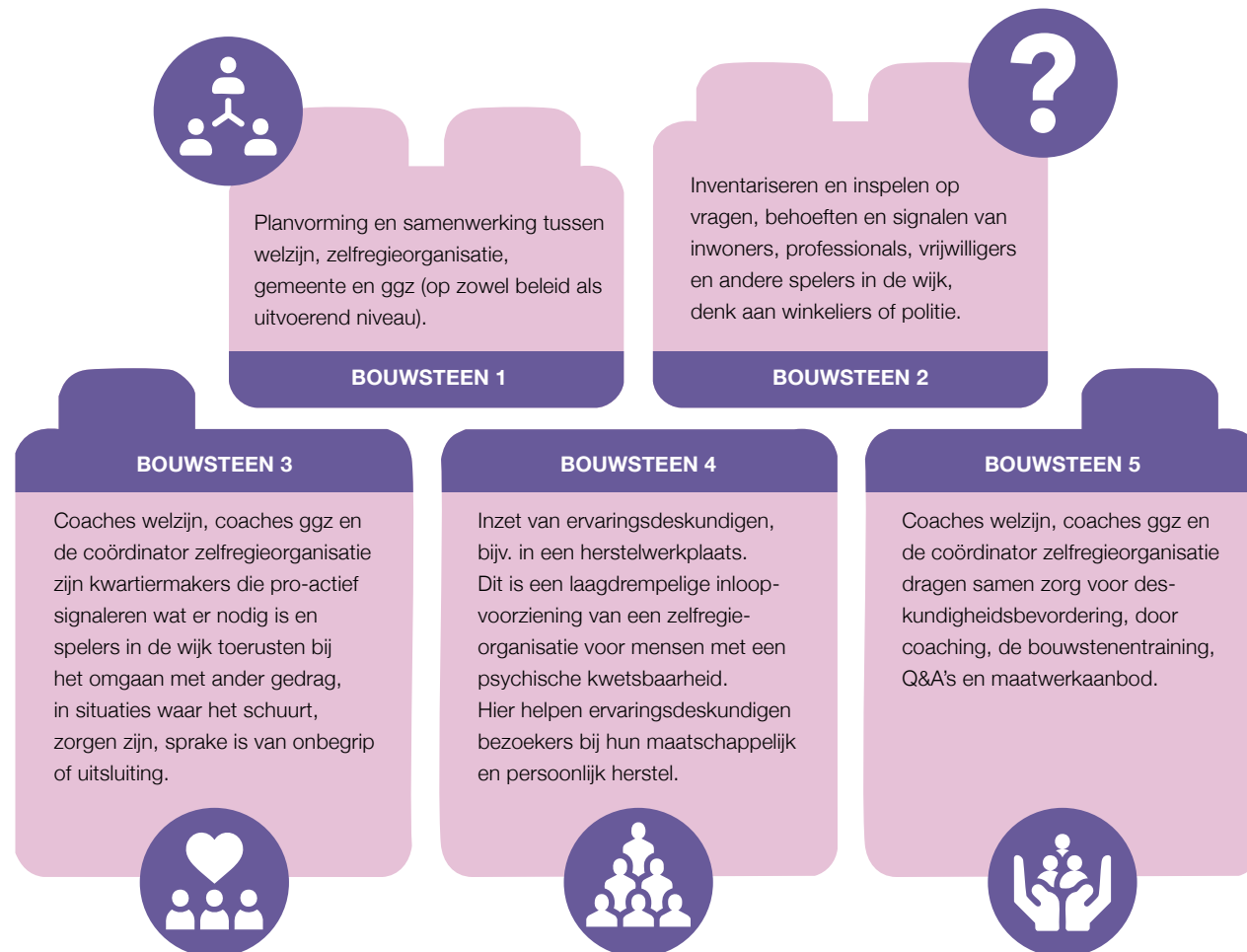
1. Samenwerking en planvorming;
2. Inventarisatie van de behoeften en wensen van inwoners en organisaties in de wijk;
3. Inzet coaches welzijn en coaches ggz en coördinator zelfregieorganisatie;
4. Inzet ervaringsdeskundigen;
5. Deskundigheidsbevordering professionals en vrijwilligers.

De bouwstenen versterken elkaar onderling. De samenhang tussen de vijf bouwstenen staat garant voor een wijk of buurt waarin alle mensen kunnen meedoen. In onderstaande figuur worden de belangrijkste ingrediënten van W in de Wijk schematisch weergegeven.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▶ **Wat is W in de Wijk?**
- ▼ Bouwsteen 1
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

FIGUUR 1. INGREDIËNTEN VAN W IN DE WIJK

3

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▶ **Bouwsteen 1**
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

BOUWSTEEN 1

Samenwerking en planvorming

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▶ **Bouwsteen 1**
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Toelichting bouwsteen 1

Deze bouwsteen richt zich op de voorbereiding, het organiseren van de samenwerking en het komen tot een plan van aanpak voor W in de Wijk. Hoe richt je het traject rondom W in de Wijk zo in dat je slagvaardig blijft en mensen binnen en buiten je organisatie meeneemt? Samenwerking en planvorming zijn natuurlijk niet alleen in de beginfase cruciaal, maar blijven gedurende het hele proces van belang.

Een goede voorbereiding is het halve werk

De samenwerking begint meestal met een aantal initiatiefnemers die met de aanpak W in de Wijk aan de slag willen gaan. Zorg ervoor dat in deze initiatiefgroep de vier benodigde partijen zijn vertegenwoordigd, namelijk: een ggz-organisatie, een welzijnsorganisatie, een zelfregie-organisatie en de gemeente. Deze vier partijen vormen de noodzakelijke basis van W in de Wijk. Soms zijn er in een gemeente meerdere welzijnspartijen actief. Dan is het belangrijk dat er consensus is tussen de diverse welzijnsorganisaties over hun rol binnen W in de Wijk.

De initiatiefgroep deelt de gezamenlijke ambitie om de wijk toegankelijk te maken voor bewoners met een psychische kwetsbaarheid, zodat zij kunnen meedoen net als alle andere bewoners. Dit begint vaak met een gemeenschappelijke droom, elkaar goed leren kennen, een gemeenschappelijke taal ontwikkelen, wederzijds respect, doorzettingsvermogen en de bereidheid om van elkaar te leren. Er is, afhankelijk van de mate waarin er al wordt samengewerkt, voldoende tijd nodig om de samenwerking (verder) te verkennen en een gezamenlijke visie te ontwikkelen.

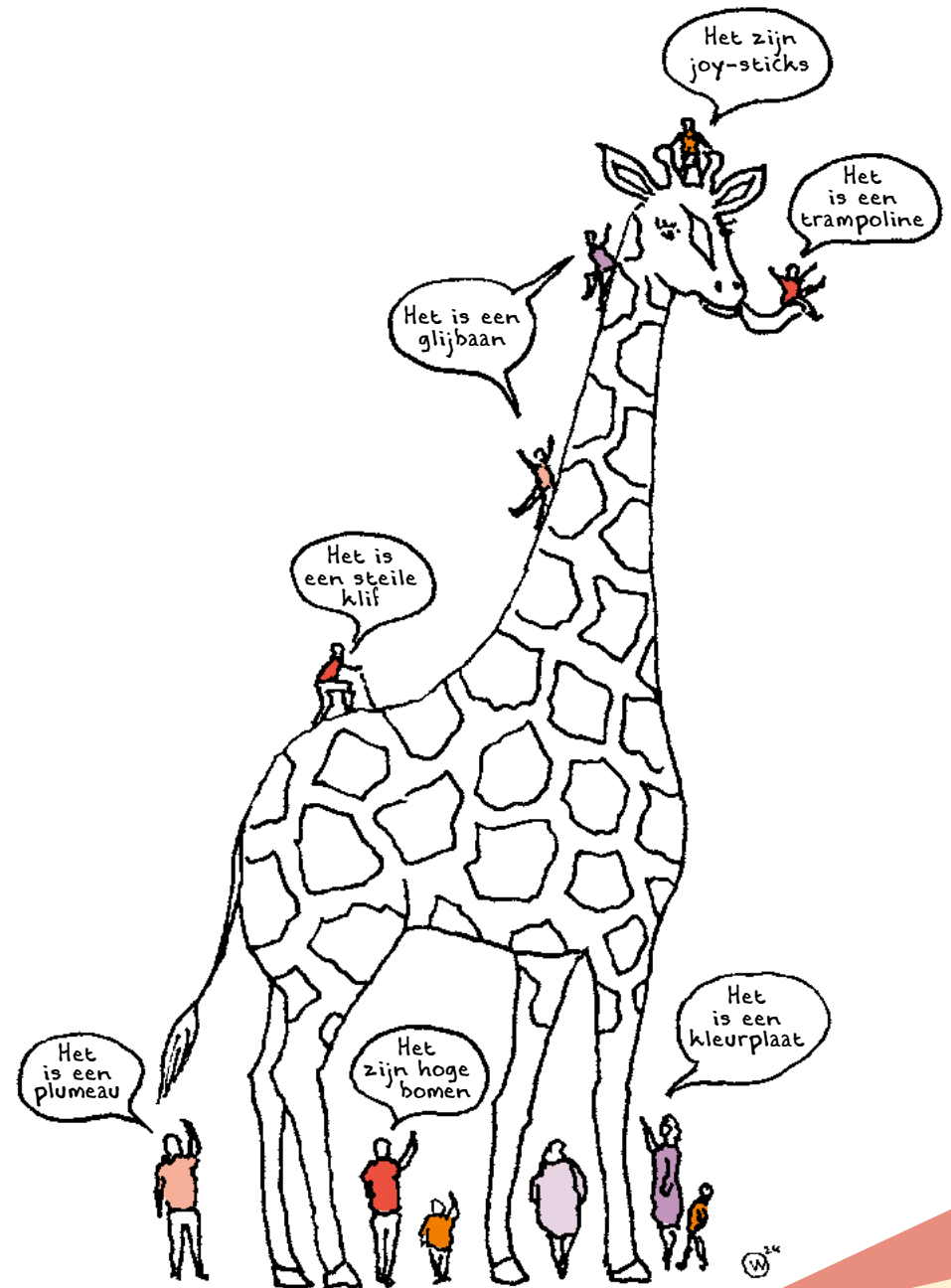
Tip: Zoek in de voorbereiding aansluiting bij bestaande en in ontwikkeling zijnde lokale en regionale ontwikkelingen rond mentale gezondheid en het versterken van domeinoverstijgende samenwerking. Denk aan plannen zoals die rondom het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Zo zorg je ervoor dat W in de Wijk bijdraagt aan realisatie van doelen van het IZA en vanzelf een logische plek krijgt binnen het grotere geheel. Meer informatie hierover is te vinden op de website [De Juiste Zorg op de Juiste Plek](#).

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▶ **Bouwsteen 1**
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Zorg voor gelijkwaardige samenwerking

Hoe zorg je voor een gelijkwaardige samenwerking? Wat is daarvoor nodig en hoe houd je elkaar scherp? Gelijkwaardig samenwerken vormt het hart van W in de Wijk. Dat betekent dat recht wordt gedaan aan de kennis en wijsheid van alle betrokkenen en dat het perspectief van de mens om wie het gaat optimaal wordt benut. Daarbij wordt niet in termen van hiërarchie gedacht en ook niet in opdrachtgeverschap vanuit de gemeente. Alle betrokkenen werken samen in een netwerkverband. Er is ook niemand projectleider, wel zijn er coördinerende rollen in de projectgroep. Deze vorm van samenwerken vraagt allereerst om intrinsieke wil om dit te bewerkstelligen. Ook vraagt het om open communicatie, juist als er soms verschil van inzicht is. Het plaatje van de giraffe hiernaast drukt dat goed uit. Iedereen ziet maar een deel, niemand overziet het grote geheel. De uitdaging is om het geheel te gaan zien en dan te kijken hoe eenieder vanuit de eigen expertise en organisatie kan bijdragen aan het gezamenlijke hogere doel. Alle inbreng is daarbij even waardevol. In dat kader is het ook belangrijk om te werken met een onafhankelijke organisatie van en voor ervaringsdeskundigen ofwel een zelfregieorganisatie. Die onafhankelijkheid borgt dat ervaringsdeskundigen – net als de ggz, gemeente en welzijn – ook daadwerkelijk hun eigen geluid kunnen laten horen.

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▶ **Bouwsteen 1**

▼ Bouwsteen 2

▼ Bouwsteen 3

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

De totstandkoming van een samenwerking die domeinen overstijgt, is een doorlopend proces. Belangrijke randvoorwaarden zijn een gedeelde visie², gedeeld einddoel, vertrouwen in elkaar, en mensen de ruimte geven om tijd te besteden aan samenwerking met andere professionals. Het vraagt om mensen en organisaties die het lef hebben om zich in een grijs gebied te begeven en wederzijds begrip op te brengen voor de ingewikkeldheden en spanningen die dit met zich mee kan brengen³. Bij dit laatste kun je bijvoorbeeld denken aan zaken als tijdelijke krapte van personeel bij één van de samenwerkingspartners of een cliëntgestuurde financiering waarbij minder mogelijkheden zijn om de kosten voor integraal werken te maken. Allemaal omstandigheden die de mogelijkheden tot samenwerking kunnen beperken.

Een tip is om bij de start niet te lang in een uitwisselfase te blijven hangen, maar samen iets te doen. Denk bijvoorbeeld aan het organiseren van een bijeenkomst om behoeften van bewoners op te halen en de opgevangen signalen samen te bespreken. Daarnaast helpt het om in elkaars keuken te kijken en samen te bespreken hoe je tot een gezamenlijke aanpak kan komen. Zo leer je elkaar en elkaars expertise goed kennen. Bouw daarnaast voldoende leer- en reflectiemomenten in om de onderlinge samenwerking te versterken.

2| Zie hoofdstuk 3 in: Mens tussen de mensen (Meinema, 2019)

3| Zie: <https://www.vilans.nl/actueel/verhalen/domeinoverstijgende-financiering-meer-dan-gesprek-over-euros> en [Kompas ernstige psychische problemen en kwaliteit van leven – Kenniscentrum Phrenos / Domeinoverstijgende samenwerking in de wijk \(dejuistezorgopdejuistelek.nl\)](#)

“Zelforganisaties zijn organisaties voor mensen met een psychische kwetsbaarheid gerund door ervaringsdeskundigen waar ervaringskennis optimaal benut wordt voor herstel. Binnen zelfregieorganisaties, zoals TEAM ED, staat de herstelbenadering én daarmee het goed inzetten van ervaringsdeskundigheid dan ook centraal. In deze organisaties hebben ervaringsdeskundigen een spilfunctie in plaats van dat ze aanvullend zijn. Daarnaast passen zelfregieorganisaties benaderingen toe die aansluiten bij de behoeften van de mensen die ze ondersteunen. Er is flexibiliteit, creativiteit en ondersteuning op maat mogelijk. Bewoners merken dat zij te maken hebben met mensen die écht begrijpen wat zij doormaken vanuit hun eigen ervaring. Dit geeft herkenning en schept vertrouwen.”

DIRECTEUR TEAM ED

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▶ **Bouwsteen 1**
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Samenwerking: richt een project- en kerngroep in

De initiatiefnemers vormen een projectgroep en kernteam. Het kernteam – bestaande uit de managers van de ggz-organisatie, welzijnsorganisatie, zelfregieorganisatie en de gemeente én een persoon uit de projectgroep als *linking pin* – is faciliterend en zorgt ervoor dat de projectgroep optimaal kan functioneren. De projectgroep – bestaande uit de coaches welzijn, coaches ggz en coördinator zelfregieorganisatie – staat dicht bij de praktijk en is *in the lead*. De coaches welzijn zijn in dienst van een welzijnsorganisatie⁴ en werken 16 – 32 uur per week voor W in de Wijk. De coaches ggz komen uit de ggz-organisatie (bij voorkeur uit behandelteams) en werken samen 16 – 32 uur per week voor W in de Wijk⁵. Daarnaast werken zij bij de ggz-organisatie als behandelaar en hebben dus direct contact met cliënten. De coördinator van de zelfregieorganisatie werkt 4 – 6 uur per week voor W in de Wijk. Uiteraard is de ureninzet afhankelijk van de lokale situatie en mogelijkheden.

Om ervoor te zorgen dat de projectgroep en het kernteam goed op elkaar zijn afgestemd, is een *linking pin* nodig. Dit is iemand uit de projectgroep die regelmatig afstemt met de managers uit het kernteam en deelneemt aan het kernteamoverleg. Ook kan met enige regelmaat een gezamenlijk overleg van projectgroep en kernteam worden gepland over zaken als samenwerking, signalen, successen, beleidswijzigingen en belemmeringen. Ten slotte is het van belang dat uitvoerenden en managers van dezelfde organisaties regelmatig met elkaar afstemmen over W in de Wijk.

4| Wanneer er meer welzijnspartijen actief zijn in een gemeente, is het van belang dat de coaches welzijn voor alle welzijnsorganisaties werken en dat zorgvuldig de welzijnsorganisatie wordt gekozen van waaruit rol van de coach welzijn het beste vervuld kan worden.

5| De benodigde uren van de coaches welzijn en de coaches ggz worden bepaald op basis van het werkgebied van de coaches. Bij een groter werkgebied zijn meer uren nodig, al dan niet verdeeld over meerdere personen (coaches).

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▶ **Bouwsteen 1**
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Financiering

Denk vooraf alvast goed na over de financiering en uren-inzet en maak hier concrete afspraken over. Zonder voldoende financiering of uren voor medewerkers loopt een project vroeg of laat vast. Een gedegen financieringsplan helpt ook bij het voorspellen en beheersen van kosten.

Dit voorkomt verrassingen gedurende het project.

Het belangrijkste is echter dat voldoende financiering bijdraagt aan de kwaliteit van uitvoering. Ontwikkeluren voor medewerkers, voldoende middelen en menskracht om de [bouwstenentrainingen](#) te kunnen uitvoeren zijn essentieel voor een goede uitrol van W in de Wijk.

Planvorming: formuleer doelen en evalueer ze tussentijds

Denk groot en doe klein is een goede stelregel om de implementatie van W in de Wijk haalbaar te maken. Een onbereikbaar doel motiveert mensen niet. Een te gemakkelijk doel ook niet: dat daagt mensen niet uit. Zorg ervoor dat het doel acceptabel is voor alle projectgroep- en kern-teamleden. Dit doe je door deze in gezamenlijkheid te formuleren, met de wensen, geluiden en zorgen van inwoners en netwerkpartners in de wijk in het achterhoofd. Dit draagt bij aan een gedeelde verantwoordelijkheid.

Het hoeven niet per se kwantitatief meetbare doelen te zijn. Je kunt ook doelen toetsen door verhalen van inwoners of buurthuiswerkers op te halen. Of door de mensen die de bouwstenentraining W in de Wijk hebben gevolgd enige tijd later na te bellen om te achterhalen wat het hen gebracht heeft. Voor de continuïteit is het ook belangrijk bestuurders en beslissers hierin mee te nemen en hen goed op de hoogte te houden.

Om duidelijk te krijgen wanneer je tevreden bent over de implementatie, formuleer je implementatiedoelen. Daarbij is het belangrijk om zo duidelijk en concreet mogelijk te maken wat je wilt bereiken en wanneer. Dit geeft houvast en richting en helpt bij het (tussentijds) evalueren. Maak de doelen afgebakend en tijdsgebonden, denk bijvoorbeeld aan het volgende:

- Over een half jaar staat W in de Wijk organisatorisch zo in de steigers dat we kunnen starten met kwartiermaken.
- Over een half jaar zijn een coach welzijn en een coach ggz gestart.
- Over een jaar hebben 25 professionals en vrijwilligers de bouwstenentraining gevolgd.

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▶ **Bouwsteen 1**

▼ Bouwsteen 2

▼ Bouwsteen 3

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

TABEL 1. DOELEN, AANDACHTSPUNTEN EN ACTIVITEITEN VAN BOUWSTEEN 1: SAMENWERKING EN PLANVORMING

Wat is het doel?	Wat zijn de aandachtspunten?	Wat zijn de activiteiten?
<p>Ontwikkelen van een gezamenlijke visie, draagvlak en gelijkwaardige samenwerking</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Wat is de waarde van W in de Wijk voor bewoners, vrijwilligers en professionals? – Is er voldoende urgentie en draagvlak voor W in de Wijk? – Is voor iedereen duidelijk wat W in de Wijk inhoudt? – Is W in de Wijk inpasbaar in de bestaande context, denk bijvoorbeeld aan de (lokale) activiteiten in het kader van het IZA of de lokale inclusie-agenda? – Is er in de gemeente een welzijnsorganisatie, onafhankelijke zelfregieorganisatie en ggz-organisatie actief? – Is de gemeente actief en een betrokken partner? – Wat zijn de (on)mogelijkheden van de betrokken organisaties op het vlak van belangen, continuïteit, ruimte en capaciteit? – Is er voldoende ruimte voor leren en ontwikkelen van betrokkenen? – Heeft de gemeente de intentie om bij te dragen aan de financiering? 	<ul style="list-style-type: none"> – Vorm een initiatiefgroep. Deze groep denkt na over de samenstelling van de projectgroep en het kernteam. – Zoek contact met andere teams die bezig zijn met W in de Wijk voor handige tips en bruikbare ideeën. – Regel tijdig praktische zaken, zoals de financiering en de benodigde tijdsinvestering van de coördinator van de zelfregieorganisatie, de coach welzijn en de coach ggz. – Betrek bestuurders en beslissers, neem hen mee en blijf met hen in verbinding. – Kijk wie je vanuit de welzijnsorganisatie, zelfregieorganisatie, ggz-organisatie en gemeente wilt betrekken in de projectgroep en wie de <i>linking pin</i> is met het kernteam. – Kom in de beginfase met de projectgroep en het kernteam regelmatig bij elkaar en ontwikkel op gelijkwaardige wijze een gezamenlijke visie. – Organiseer voldoende ruimte om met elkaar te bespreken wat er nodig is voor een welkome wijk.

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▶ **Bouwsteen 1**

▼ Bouwsteen 2

▼ Bouwsteen 3

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

TABEL 1. DOELEN, AANDACHTSPUNTEN EN ACTIVITEITEN VAN BOUWSTEEN 1: SAMENWERKING EN PLANVORMING

Wat is het doel?	Wat zijn de aandachtspunten?	Wat zijn de activiteiten?
Vertalen van de visie naar doelen en activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> – Zijn de doelen en doelgroep(en) voldoende helder en afgebakend? – Is helder welke activiteiten de komende tijd worden uitgevoerd, wie die uitvoert en wanneer? – Zijn de randvoorwaarden voor deze activiteiten geregeld, zoals tijd en middelen? – Zijn er competente mensen op het oog die de rol van coach ggz en coach welzijn kunnen vervullen? 	<ul style="list-style-type: none"> – Maak gebruik van het bestaande netwerk in de wijk en haal bij de contactpersonen de vragen en behoeften in de wijk op. – Maak gebaseerd op bovenstaande een plan van aanpak: formuleer implementatiedoelen, doelgroep(en), implementatieactiviteiten en planning (wie doet wat wanneer) -> Maak hierbij gebruik van het format werkplan. – Maak een overzicht van alle netwerkpartners, de aard van de contacten en de gemaakte afspraken. Vraag of je de contactgegevens mag gebruiken voor verdere correspondentie, zoals nieuwsbrief, trainingsaanbod et cetera.
Inzicht in het proces en de belemmerende en bevorderende factoren	<ul style="list-style-type: none"> – Is helder wat bevorderende en belemmerende factoren zijn voor de implementatie van W in de Wijk? – Is duidelijk hoe het proces verloopt en of er nog zaken verbeterd kunnen worden? – In hoeverre er al nagedacht over de meerjarenaanpak en structurele borging? 	<ul style="list-style-type: none"> – Evalueer regelmatig het proces met het kernteam en de projectgroep (wat gaat goed, wat kan beter, wat is nog meer nodig). – Evalueer periodiek de voortgang. Het voortgangsformulier helpt je hierbij. – Organiseer periodiek een of meer bijeenkomsten in de wijk om met betrokkenen te kijken hoe het gaat en wat er eventueel nog beter kan. – Bij positieve resultaten van de aanpak is het zaak om tijdig te kijken hoe de aanpak structureel in de werkwijze van de organisaties kan worden ingebed. – Neem bestuurders, managers en financiers in bovenstaande mee.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▶ **Bouwsteen 1**
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Inspiratie

Resultaten W in de Wijk benoemen

Het is belangrijk om W in de Wijk te koppelen aan lokale en regionale ontwikkelingen. Hoe kan W in de Wijk daarop inspelen? Een belangrijke ontwikkeling waarbinnen W in de Wijk past, is het medio 2022 van kracht gegane Integraal Zorgakkoord (IZA) (zie website [De Juiste Zorg op de Juiste Plek](#)). Dit akkoord beoogt de realisatie van de juiste zorg op de juiste plek door in te zetten op verbetering van de regionale samenwerking, versterking organisaties in de eerstelijnszorg, versterken van de samenwerking tussen sociaal domein, sociale basis, huisartsenzorg en ggz en aandacht voor gezond leven en preventie.

In Amsterdam heeft men in het kader van het Integraal Zorgakkoord (IZA) een plan geformuleerd om W in de Wijk Amsterdam-breed te implementeren.

In dit plan staan de volgende resultaten benoemd:

1. Eind 2026 zijn er in de hele stad welkome buurten met plekken waar mensen met een psychische kwetsbaarheid zich thuis kunnen voelen.
2. In alle stadsdelen van Amsterdam functioneren duurzame samenwerkingsverbanden die tot doel hebben om Amsterdammers met een psychische kwetsbaarheid zich overal welkom te laten voelen.
3. Deze Amsterdammers kunnen laagdrempelig en dichtbij huis steun en voorzieningen vinden. Meer Amsterdammers met een psychische kwetsbaarheid zullen gebruik maken van het aanbod in de sociale basis en vergroten hun mentale gezondheid.
4. Eind 2026 zijn de netwerken in de wijk versterkt, zodat alle werkers in de wijk (o.a. huisartsen, POH'ers, Huizen van de Wijk, buurtteams, Ouder- en Kind Teams (OKT's), wijkagenten) weten hoe ze gebruik kunnen maken van de expertise van W in de Wijk.
5. De training 'Bouwstenen voor een GGZ Vriendelijke Wijk', workshops, online Q&A en coaching voor professionals en vrijwilligers zijn in alle wijken van Amsterdam beschikbaar. Denk aan medewerkers van politie, handhaving, woningcorporaties, aanvullend vervoer, buurtcentra, buurtteams, sportclubs, vrijwilligers, maatschappelijk werkers en sleutelpersonen in de wijk. Iedere training wordt geleid door een ervaren trainer met een ervaringsdeskundige als co-trainer.
6. Goede verbinding tussen welzijn en zorg en een duidelijke infrastructuur voor domeinoverstijgende verwijzingen. De partners van W in de Wijk kunnen met hun kennis van de sociale basis en netwerk in de buurten een belangrijke rol spelen in de (op te richten) Mentale Gezondheidsvoorzieningen.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▶ **Bouwsteen 1**
- ▼ Bouwsteen 2
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Hulpmiddelen

Format werkplan

Het format werkplan vormt een hulpmiddel om doelgericht te werken aan implementatie. Het werkplan volgt de 5 bouwstenen. Hieronder zie je de opbouw van het werkplan.

Op welk werkgebied willen jullie je richten en waarom?

Wat is kenmerkend aan dat gebied? Denk aan feiten, cijfers over de populatie van het gebied, problemen die spelen, krachten en kansen die er zijn etc.

Welke behoeften en wensen leven er onder direct betrokkenen? Denk aan bewoners, vrijwilligers en professionals. Hoe ga je dit achterhalen en hen betrekken?

Hoe gaan jullie zorgdragen voor een gelijkwaardige samenwerking? Wat is daarvoor nodig en hoe houden jullie elkaar scherp?

Welke relevante samenwerkingspartners missen jullie nog en hoe ga je hen betrekken? Denk zowel aan formele als informele partijen.

BOUWSTEEN 1

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▶ **Bouwsteen 1**

▼ Bouwsteen 2

▼ Bouwsteen 3

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

Welke partijen wil je daarnaast informeren over W in de Wijk en hoe ga je dat doen? Is een communicatieplan wenselijk?

Projectstructuur: hoe richt je het traject rondom W in de Wijk zo in dat je én slagvaardig blijft en mensen binnen en buiten je organisatie meeneemt?

Wat willen jullie bereiken met W in de Wijk? Wat is jullie ambitie? Waaraan kun je zien dat je ambitie gerealiseerd is?

Hoe ga je aan de slag met de inzet van de coaches ggz? Welke stappen ga je nemen, wie gaat dat doen en wanneer? *NB: neem ook tussentijdse evaluaties mee in je planning.*

Hoe ga je aan de slag met de inzet van ervaringsdeskundigen? Welke stappen ga je nemen, wie gaat dat doen en wanneer? *NB: neem ook hier de tussentijdse evaluaties mee in je planning.*

Hoe ga je aan de slag met deskundigheidsbevordering van professionals en vrijwilligers? Welke stappen ga je nemen, wie gaat dat doen en wanneer?

Kijkend naar wat er tot nu toe is gedaan, waar heb je zorgen over? Wat betekent dit voor de vervolgstap? Wie of wat is er nodig om knelpunten te tackelen?

3

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▶ **Bouwsteen 2**
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

BOUWSTEEN 2

Inventarisatie behoefte inwoners en organisaties in de wijk

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▶ **Bouwsteen 2**
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Toelichting bouwsteen 2

In deze bouwsteen staat het achterhalen van vragen, zorgen en wensen die leven bij bewoners en organisaties centraal. De bouwsteen is bedoeld om meer zicht te krijgen op de vraagstukken die leven in de wijk, de toegankelijkheid van het aanbod en wat nodig is om de toegankelijkheid te verbeteren. Tegelijkertijd werk je zo ook aan bekendheid van W in de Wijk.

“Ik heb er dagen bij dat ik mijn eigen stem alleen hoor als ik de boodschappen afreken bij de supermarkt.”

BEWONER MET EEN PSYCHISCHE KWETSBAARHEID

“Een grote groep mensen is niet betrokken in de wijk. Er wonen en werken veel expats en die richten zich op elkaar, maar niet op anderen. Pas als ze Nederlands leren (vaak via hun kinderen) richten ze hun blik wat meer naar buiten. Veel mensen komen gewoon hun huis niet uit, bijvoorbeeld ouderen, mensen met een andere afkomst. Daar maak ik me zorgen over.”

COACH WELZIJN

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▲ Bouwsteen 1

▶ **Bouwsteen 2**

▼ Bouwsteen 3

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

TABEL 2. DOELEN, AANDACHTSPUNTEN EN ACTIVITEITEN VAN BOUWSTEEN 2: INVENTARISATIE BEHOEFTE INWONERS EN ORGANISATIES IN DE WIJK

Wat is het doel?	Wat zijn de aandachtspunten?	Wat zijn de activiteiten?
<p>Zicht krijgen op vraagstukken die leven in de wijk, de toegankelijkheid van het aanbod en wat nodig is om de toegankelijkheid te verbeteren</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Welke personen en organisaties zijn actief in de wijk en wat doen ze? – In hoeverre is er verbinding tussen bewoners onderling? – In hoeverre maakt men al gebruik van ervaringskennis? Wat zijn de ervaringen hiermee tot nu toe? – Hoe toegankelijk zijn de activiteiten en voorzieningen in de wijk voor mensen met een psychische kwetsbaarheid? – In hoeverre zijn inwoners tevreden over hun wijk en hun gezondheid? – Is bekend welke vragen en behoeften er in de wijk leven bij inwoners, vrijwilligers, professionals en gemeente? – Is bekend wat de sterke punten zijn in de wijk (denk aan aanbod, relevante sleutelfiguren, prettige plekken)? 	<ul style="list-style-type: none"> – Loop regelmatig in de wijk en spreek met mensen om een goed beeld te krijgen van de wijk. Probeer te achterhalen waar de sleutelfiguren actief zijn. – Breng activiteiten in de wijk in kaart en benader de contactpersonen hiervan. – Benader sleutelfiguren in de wijk: o.a. welzijnswerkers, vrijwilligers, bewoners, politie, winkeliers, medewerkers van woningcorporaties, pastoors/imams en vraag wat ze doen en waar behoefte aan is. – Haal op welke vragen en behoeften er leven in de wijk en leg deze vast op papier. – Haal de vragen en behoeften op in de wijk en vertaal die naar mogelijke toekomstige activiteiten. – Probeer als projectgroep gezamenlijk te bepalen wat de focus wordt voor de komende periode.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▶ **Bouwsteen 2**
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Inspiratie

“Soms vinden mensen het spannend om naar een activiteit te gaan in het buurthuis. Wat dan helpt is om vooraf door te spreken wat zij kunnen verwachten en mensen ‘warm te verbinden’. Zo helpt het als ze de eerste paar keer worden opgevangen door bijvoorbeeld de beheerder en ter plekke verbonden worden aan mensen en activiteiten. Deze stap is soms ook nog te groot. Dan is het fijn als mensen met een psychische kwetsbaarheid eerst in een eigen groepje kunnen beginnen, denk aan de herstelwerkplaats. Op een later moment kunnen ze dan doorstromen naar algemene activiteiten. Maar ook zien we na enige tijd dat mensen dan zelf actief worden als vrijwilliger.”

COÖRDINATOR ZELFREGIEORGANISATIE

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▶ **Bouwsteen 2**
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Hartenwensen ophalen

Om de vragen en behoeften van inwoners op te halen hebben ze in de gemeente Rheden een bijeenkomst georganiseerd en inwoners uitgenodigd via een flyer. Ook is het gelukt om een interview in de lokale krant geplaatst te krijgen. Uiteindelijk leidde dit tot een mooie opkomst van mensen. In de bijeenkomst zijn hartenwensen opgehaald. Letterlijk, door te werken met een kussen in de vorm van een hart als *talking stick*. Dit creëerde een open en betrokken sfeer.

WIJKCENTRUM DE LICHTENBERG, EEN PLEK VOOR IEDEREEN

Hoe mooi zou het zijn als Wijkcentrum De Lichtenberg een plek in de wijk wordt waar iedereen zich welkom voelt. Een huiskamer in de wijk¹. Een plek voor een kop koffie, ontmoeting met buurtgenoten, een luisterend oor en noaberschap. Een plek voor jong en oud, een plek van ons allemaal, en plek die we samen inrichten.

Om dat te bereiken willen we graag weten wat er leeft en waar behoefte aan is. Het jij hier een idee bij, praat je graag mee, of wil je hier graag bij betrokken worden? Vul dan hieronder je naam en contactgegevens in en/of kom naar de informatieavond bij De Lichtenberg, op (datum) om (tijd).

We zien je graag bij de Lichtenberg!
Initiatiefgroep huiskamer van de wijk

Ik word graag betrokken bij de huiskamer voor de wijk.

naam

contactgegevens

Ik kom **wel / niet** naar de informatieavond op (datum) bij de Lichtenberg.

Na invullen kan het formulier achtergelaten worden bij,
of per post worden gestuurd naar:
De Lichtenberg/WadW, t.a.v. huiskamer voor de wijk
Reeënstraat 20, 7064 EA Silvolde

¹ Het idee voor een Huiskamer voor de wijk komt voort uit het project
W in de Wijk | Movisie

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▶ **Bouwsteen 2**
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Hulpmiddelen

Breng de omgeving in kaart aan de hand van het model van de sociale basis

Het is handig om vooraf te kijken welke spelers er in de wijk zijn en op wie je je als eerste wilt richten. [Het model van de sociale basis](#) is daarbij behulpzaam. De sociale basis bestaat uit drie sferen:

- 1. De persoonlijke sociale basis:** het (steunend) netwerk van een inwoner.
- 2. De gemeenschappelijke sociale basis:** de formele en informele verbanden van inwoners en vrijwilligers.
- 3. De institutionele sociale basis:** de collectieve voorzieningen in de wijk waar iedere inwoner gebruik van kan maken. Hierbij gaat het veelal om ondersteuning door (betaalde) professionals.

W in de Wijk richt zich vooral op de 2e en 3e sfeer. In een brainstorm kun je met elkaar de gemeenschappelijke en institutionele sociale basis in kaart brengen, om vervolgens te prioriteren waar je met W in de Wijk op in wilt zetten.

Hulpvragen:

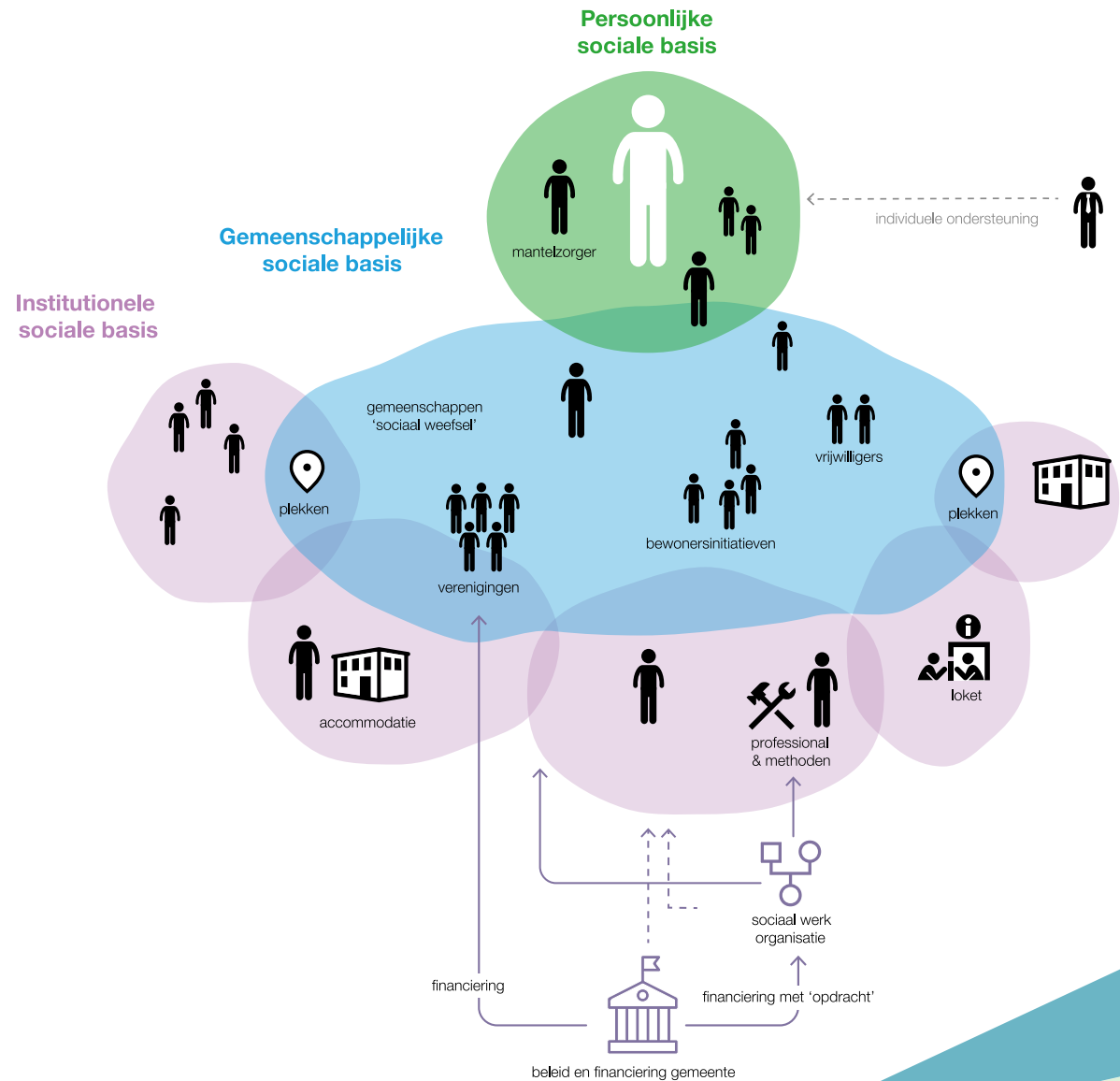
- 1.** Wat zijn relevante spelers in de sociale basis?
Benut daarvoor het kaartje op de volgende pagina.
[NB: deze kun je hier downloaden.](#)
- 2.** Wat zijn belangrijke plekken of zouden dat moeten zijn voor mensen met een psychische kwetsbaarheid?
Hoe inclusief zijn deze?
- 3.** Welke spelers in de wijk hebben baat bij ondersteuning bij het omgaan met zorgen, lastig gedrag of handelingsverlegenheid?
- 4.** Op welke groep richten jullie je als eerste en waarom?

BOUWSTEEN 2

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▶ **Bouwsteen 2**
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

De zojuist genoemde publicatie *Gespreksmodel Sociale Basis* geeft meer informatie over wat we verstaan onder de sociale basis. Nevenstaande kaart is behulpzaam om meer zicht te krijgen op alle betrokkenen in de sociale basis in je eigen werkgebied. Je kunt de kaart [downloaden](#) op de website van Movisie.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▶ **Bouwsteen 2**
- ▼ Bouwsteen 3
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Bijeenkomst 'In gesprek met bewoners'

In Hoofddorp en Amstelveen zijn bijeenkomsten georganiseerd met bewoners met een psychische kwetsbaarheid om zicht te krijgen op wat er speelt in de wijk, de toegankelijkheid van de voorzieningen en wat er nog verbeterd kan worden in de wijk. Hieronder een voorbeeld van een draaiboek dat hiervoor ontwikkeld is.

Moment	Onderdeel	Wie	Materiaal
10.30 – 10.40	Opening en introductie W in de Wijk Welkom heten.		
10.40 – 11.00	Kennismaking Bedenk wanneer je je in een situatie heel erg welkom voelde of juist heel erg niet welkom. En waarom? – Korte introductie: Naam – Motivatie om hier aanwezig te zijn		Rondje 2 minuten per persoon
11.00 – 11.15	In gesprek over de wijk (in groepen van 4 of 5 bewoners met begeleiding) – Hoe ervaren jullie je wijk? Is er contact tussen wijkbewoners? Kennen bewoners hun buren, mensen in de straat? – Zijn er ontmoetingsmogelijkheden in de wijk? Maken jullie hier gebruik van? – Zijn er verbinders in de wijk?		Antwoorden op flap
11.15 – 11.30	In gesprek over de wijk (in groepen van 4 of 5 bewoners met begeleiding) – Wat missen jullie in je wijk? – Wat is belangrijk voor jullie om je welkom te weten in de wijk? – Welke organisaties/voorzieningen spreken je aan? – Wat hebben jullie nodig om de weg daarnaar te vinden?		Antwoorden op flap
11.30 – 11.35	Korte pauze		
11.35 – 11.50	In gesprek over de wijk (in groepen van 4 of 5 bewoners met begeleiding) – Wat kunnen wijkbewoners zelf doen? – Welke ondersteuning is daarbij nodig? – Wat verwacht je/heb je nodig van de gemeente?		Antwoorden op flap
11.50 – 12.00	Plenair terugkoppelen Alle flappen ophangen. Per groep vat iemand samen wat er op hoofdlijnen besproken is. Noem bij elk thema 1 of 2 highlights. Afsluiten en bedanken		Flap per thema

3

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▶ **Bouwsteen 3**
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

BOUWSTEEN 3

Inzet coaches welzijn, coaches ggz en coördinator zelfregieorganisatie

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▶ **Bouwsteen 3**
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Toelichting bouwsteen 3

Bij de inzet van de coaches welzijn en ggz en de coördinator zelfregieorganisatie⁶ staat kwartiermaken centraal. Doortje Kal (2011) verstaat hieronder 'ruimte maken voor mensen die anders zijn door het gastvrij maken van de samenleving'.

Hoewel de aanpak kan verschillen, is een aantal kenmerkende activiteiten telkens van toepassing:

- In kaart brengen van wensen en behoeften van mensen met een psychische kwetsbaarheid.
- Draagvlak organiseren in betrokken organisaties en andere (in)formele voorzieningen in de wijk voor deelname van de doelgroep.
- Concrete activiteiten vormgeven die inclusie agenderen en mogelijk maken.
- Zoeken naar duurzame samenwerkingsverbanden om de gastvrijheid te verankeren.

Voor bovenstaande is het belangrijk om een kwartiermaker aan te stellen als aanjager. Kwartiermaken is enerzijds gericht op het vergroten van de mogelijkheden in de samenleving voor de doelgroep. Anderzijds onderzoekt

een kwartiermaker samen met mensen met een psychische kwetsbaarheid hoe zij (weer) aan de samenleving kunnen deelnemen. De coaches van W in de Wijk en de coördinator zelfregieorganisatie bewegen zich op beide terreinen. Ze brengen de wensen en behoeften van de doelgroep in kaart. En tegelijkertijd zoeken zij naar duurzame samenwerkingsverbanden om de gastvrijheid van de wijk voor mensen met een psychische kwetsbaarheid te verankeren. Zo werken ze aan een buurt of wijk waarin (meer) mogelijkheden zijn voor deze groep. Binnen kwartiermaken speelt presentie een belangrijke rol. Presentie houdt in dat je als professional een vertrouwensrelatie opbouwt met mensen met een psychische kwetsbaarheid door zoveel mogelijk aan te sluiten bij hun leefwereld (Meinema, 2019).

Tip:

Lees hier meer over kwartiermaken:

[Methodebeschrijving Kwartiermaken](#)

Bekijk het filmpje WMO gestript, deel 11, Kwartiermaken: [Combine & Organize NL](#) (youtube.com)

6| De coördinator is werkzaam bij een organisatie (of centrum) voor zelfregie (ook vaak aangeduid als herstelcentrum of herstelwerkplaats) en vervult coördinerende taken voor de ervaringsdeskundigen die daar actief zijn. In deze handleiding spreken we over een coördinator zelfregieorganisatie of een coördinator ervaringsdeskundigen.

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▲ Bouwsteen 1

▲ Bouwsteen 2

▶ **Bouwsteen 3**

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

Wat zijn de belangrijkste rollen en taken?

De coaches welzijn en ggz en de coördinator zelfregieorganisatie trekken samen op in de wijk. Onderstaande beschrijving geeft een beeld van hun rollen en taken:

Aanbod in de wijk verbeteren

- Toegankelijkheid van de huizen van de wijk/buurthuizen en overige relevante plekken in de wijk vergroten door hier regelmatig aanwezig te zijn.
- Vergroten van participatiemogelijkheden voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk of activiteiten in een zelfregieorganisatie.

Deskundigheid professionals vergroten

- Deskundigheidsbevordering van professionals en vrijwilligers in de wijk door middel van coaching, bouwstenentrainingen, maatwerktrainingen en Q&A's.
- Terugkoppeling informatie aan collega's ggz/welzijn/ ervaringsdeskundigen om de onderlinge afstemming te verbeteren.

Netwerken en kwartiermaken

- Organisatie van en deelname aan (netwerk)bijeenkomsten in de wijk;
- Contacten aangaan en onderhouden met partners in de wijk en elkaar hiervan op de hoogte houden. Denk aan kennismaken van de mogelijkheden van informele zorg;
- Verzorgen van presentaties en PR-activiteiten.

.....

“Het is belangrijk dat mensen mijn gezicht kennen, we proberen veel in de wijk te zijn. Nu heb ik scharreltijd. Je probeert de wijk zo ggz-vriendelijk als mogelijk te maken. Bij kerken, huizen in de wijk et cetera staan de deuren open. Iedereen kan dit doen. Blijf dicht bij jezelf. Wees open en eerlijk, ook als het schuurt. (...) Ik vraag mensen mij te bellen als het niet prettig loopt. En dan adviseer ik mensen aan te spreken vanuit gedrag, niet vanuit een label. Wat is er? Wat loopt er moeilijk? Ik help mensen verder zodat ze wél weer met bepaald gedrag om kunnen gaan. Zo bouwen we elke keer weer aan nieuwe kansen om welkom te zijn.”

.....

COACH GGZ

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▲ Bouwsteen 1

▲ Bouwsteen 2

▶ **Bouwsteen 3**

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

Welke competenties zijn nodig?

De genoemde taken en activiteiten vragen de nodige competenties van de projectgroepleden. Van der Meulen (2022) maakt hierbij onderscheid tussen algemene kenmerken van de projectgroepleden, competenties van de coaches ggz en coaches welzijn en van de coördinator zelfregieorganisatie:

Algemene competenties projectgroepleden:

- Initiatiefrijk, ondernemend en proactief.
- Staan open voor samenwerking.
- Zijn bereid van elkaar te leren.
- Kennen elkaars taal.
- Kunnen zich kwetsbaar opstellen.
- Vertrouwen elkaar.
- Zijn ambassadeur voor W in de Wijk.
- Nemen elkaar serieus en houden elkaar scherp.
- Bewaken dat ieder zijn rol pakt.
- Maken het eigen belang ondergeschikt aan het teambelang.
- Geven elkaar de ruimte waar nodig.
- Zijn enthousiast over de aanpak en elkaars inbreng.

- Staan voor een inclusieve samenleving.
- Hebben een lange adem en houden de belangen van de doelgroep en de doelstellingen goed voor ogen.
- Praten niet te veel over beleid maar durven te doen.
- Zijn creatieve denkers met lef die denken in mogelijkheden en durven doorpakken.
- Beschikken over goede communicatieve vaardigheden (luisteren, verdragen) en zijn in staat om de-escalerend te communiceren.

Competenties coaches ggz:

- Zijn werkzaam als hulpverlener in de ggz, bijvoorbeeld in een ambulante team.
- Beschikken over goede coachings- en trainingsvaardigheden.
- Hebben korte lijntjes binnen de ggz.
- Kunnen omgaan met weerstand.
- Hebben affiniteit met de wijk en kunnen snel schakelen tussen behandeling, de voorzieningen in de wijk en het wijkzorgnetwerk.
- Zijn bekend met de sociale kaart.

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▲ Bouwsteen 1

▲ Bouwsteen 2

▶ Bouwsteen 3

▼ Bouwsteen 4

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

Competenties coaches welzijn:

- Hebben kennis en/of ervaring binnen welzijn en de ggz.
- Beschikken over goede coachings- en trainingsvaardigheden.
- Werken als verbinder tussen welzijn en zorg.
- Zijn bekend in de buurthuizen en daardoor zeer toegankelijk voor bewoners en professionals. Ze hebben korte lijntjes in de wijk.
- Kunnen omgaan met weerstand.
- Zijn bekend met de sociale kaart en maken gebruik van bijvoorbeeld social media om zichtbaar te maken waar ze voor staan.

Competenties coördinatoren zelfregieorganisatie:

- Hebben kennis van ervaringsdeskundigheid en herstelbegrippen en kunnen deze begrippen goed uitleggen aan anderen.
- Eigen ervaringsdeskundigheid is een grote pré.
- Kunnen individuele en groepen ervaringsdeskundigen begeleiden en ondersteunen.
- Vervullen coördinerende taken voor de ervaringsdeskundigen met daarbij aandacht voor het versterken van hun ervaringsdeskundigheid.
- Zijn bekend met de sociale kaart.

TABEL 3. DOELEN, AANDACHTSPUNTEN EN ACTIVITEITEN VAN BOUWSTEEN 3:
INZET COACHES WELZIJN, COACHES GGZ EN COÖRDINATOR ZELFREGIEORGANISATIE

Wat is het doel?	Wat zijn de aandachtspunten?	Wat zijn de activiteiten?
<p>Toegankelijk maken van voorzieningen in de wijk en het ondersteunen van professionals en vrijwilligers bij het omgaan met de doelgroep.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Weten professionals, vrijwilligers en andere spelers in de wijk wat ze kunnen doen om mensen uit de doelgroep te benaderen en te betrekken? – Is er voldoende verbinding in de wijk tussen bewoners onderling en tussen bewoners, vrijwilligers en professionals? 	<ul style="list-style-type: none"> – Signaleer proactief waar problemen rond toegankelijkheid spelen. – Coach professionals en vrijwilligers in de wijk. – Bied training en voorlichting aan welzijnsorganisaties, woningcorporaties, politie et cetera. – Neem deel aan netwerkbijeenkomsten in de wijk en zorg ervoor regelmatig aanwezig te zijn in buurthuizen om vragen en behoeften op te halen. – Verspreid een folder over W in de Wijk in winkels, buurthuizen, apotheek, Whatsapp-groepen et cetera. – Betrek het netwerk om mee te doen met activiteiten.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▶ **Bouwsteen 3**
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Inspiratie

Coach welzijn, coach ggz, coördinator ervaringsdeskundigen: wat doen ze wel en niet? En wie doet wat?

Hieronder staan de veel gestelde vragen over de rollen en taken van de coach welzijn, de coach ggz en de coördinator zelfregieorganisatie: wat doen ze wel en niet? En wie doet wat? Dit geeft je meer zicht en grip op de rollen en taken van de verschillende professionals en de dynamiek daartussen. Het is hierbij belangrijk voor ogen te houden dat een en ander niet zwart-wit of in beton gegoten is maar juist vorm krijgt en moet passen binnen de lokale context. Dit vergt flexibiliteit, zeker in het begin. Belangrijk is om het gezamenlijke doel voor ogen te houden en samen te doen wat nodig is.

1. In hoeverre verbinden de coaches ggz, de coaches welzijn en de coördinator zelfregieorganisatie zorg en welzijn met elkaar?

Antwoord: De verbinding tussen zorg en welzijn is essentieel binnen W in de Wijk. Zo kan er vanuit meerdere perspectieven gekeken worden hoe de toegankelijkheid van bijvoorbeeld welzijnsvoorzieningen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid is te verbeteren. Vanuit ervaringsdeskundigheid en zorg kan de kennis van en ervaring met de doelgroep worden ingezet binnen welzijn. De lijnen tussen de coaches ggz en coaches welzijn en de coördinator zelfregieorganisatie zijn kort. Men werkt nauw met elkaar samen en ze gaan geregeld samen de wijk in. Ze bespreken minimaal een keer per maand wat er speelt en wat nodig is en hebben daarnaast veelvuldig contact via app of e-mail.

2. Klopt het dat de coach welzijn expliciet de taak heeft om het aanbod aan welzijnsactiviteiten beter aan te laten sluiten bij de doelgroep en de coach ggz hierin geen rol speelt?

Antwoord: Zo stellig ligt dit niet, maar de coach welzijn signaleert dit wel expliciet. De kennis van de coach ggz en de coördinator ervaringsdeskundigen is hierbij belangrijk, zij signaleren ook. Hun kennis en kunde wordt benut om de toegankelijkheid van het welzijnsaanbod te vergroten. Ook de coach ggz is regelmatig aanwezig in buurthuizen en wijkcentra. Gedrag van bewoners met een psychische kwetsbaarheid kan waar dat leidt tot zorgen, schuring of handelingsverlegenheid, bespreekbaar worden gemaakt bij professionals en vrijwilligers. Ook kunnen individuele vrijwilligers en professionals gecoacht worden.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▶ **Bouwsteen 3**
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

.....

“Afgelopen week was er een kleine doorbraak. We hebben gebouwd aan contact met de woningcorporatie. Hoe kunnen we nu zorgen dat ze ons eerder inschakelen? Er is een soort escalatieladder, maar dan is het vaak al crisis. Bij ons overleg zat iemand van de corporatie die het gelijk snapte en open stond voor samenwerking. Er lagen veel cases waarbij de kans dat het misgaat groot is. Hier gaan we mee aan de slag. Zo zijn we er eerder bij!”

.....

COACH GGZ

3. Is het een taak van de coaches ggz om mensen te begeleiden naar activiteiten in de wijk?

Antwoord: Dit hangt af van de lokale situatie. Als er in de wijk al bijvoorbeeld trajectbegeleiding of Welzijn op recept beschikbaar is, dan kan de directe toeleiding van bewoners door hen worden uitgevoerd. Zijn deze mogelijkheden niet aanwezig, dan kan de coach ggz ook een rol spelen in de toeleiding of bijvoorbeeld een ervaringsdeskundige. Het belangrijkste is dat deze taak wel actief ergens belegd wordt.

4. Wordt de bouwstenentraining voor vrijwilligers en professionals altijd verzorgd door ervaringsdeskundigen en coaches samen?

Antwoord: Dat klopt. Dit echt in gezamenlijkheid doen is een belangrijke factor die mede het succes van de aanpak bepaalt. De [bouwstenentraining](#) is een belangrijk onderdeel van W in de Wijk. De ervaringsdeskundigen en andere trainers worden zelf ook getraind via een Train-de-trainer. Deze training is dus belangrijk om de doelen van W in de Wijk te bereiken.

5. De coaches ggz en welzijn en de coördinator zelfregieorganisatie hoeven geen afspraken over privacy te maken omdat ze met een gezamenlijke aanpak werken.

Antwoord: Nee, dat is niet zo. Het is best een ingewikkeld punt. Doorgaans wordt de casus van iemand besproken zonder namen te noemen. Bespreking vindt plaats vanuit goed hulpverlenerschap, bijvoorbeeld in het geval van crisis. In de praktijk weet men door de benoemde problematiek soms wel wie bedoeld wordt. Het is ook fijn dat je elkaar kent en vanuit vertrouwelijkheid werkt met elkaar. Al met al geldt: ga zorgvuldig om met privacy, kijk goed naar de mogelijkheden van de AVG in plaats van de beperkingen, probeer waar mogelijk afspraken te maken en ga zorgvuldig om met ‘grijs’ gebied.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▶ **Bouwsteen 3**
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Hulpmiddelen

Aan de slag met een casus

Om de taken en rollen van de coaches te bespreken, kun je een casus gebruiken. Hieronder staat een voorbeeldcasus ter inspiratie.

Binnen W in de Wijk kijken alle betrokkenen vanuit een andere invalshoek. Stel je voor dat iemand eenzaam in een vervuild huis woont. Dan kun je denken aan de volgende verdeling. Allereerst gaat een ggz-coach op bezoek om te checken wat er speelt. Is er bijvoorbeeld angst om naar buiten te gaan? De coördinator ervaringsdeskundigen bekijkt de mogelijkheden om de persoon te verbinden aan een herstelwerkplaats. De coach welzijn zoekt uit welke instantie kan helpen om het huis weer een prettige plek te laten zijn.

Zoek nu een casus uit je eigen praktijk en maak samen een plan van aanpak, bespreek wie welke rol en taak oppakt en hoe jullie elkaar in deze versterken.

Vacaturetekst coach welzijn

Hiernaast staat een voorbeeld van een vacaturetekst. Deze vacaturetekst geeft inzicht in de taken en werkzaamheden van de coach welzijn.

Voor Amstelveen zijn we op zoek naar een

Coach welzijn (20 uur per week)

Als coach welzijn maak je onderdeel uit van het samenwerkingsproject W in de Wijk. Dit project heeft als doelstelling een bijdrage te leveren aan het welzijn en de zelfredzaamheid van bewoners met een psychische kwetsbaarheid in Amstelveen. Samen met de coaches ggz van GGZ inGeest versterk je het netwerk en maak je nieuwe verbindingen tussen de domeinen zorg, participatie en welzijn. Samen met de coördinator van TEAM ED (ervaringsdeskundigen) draag je bij aan de sociale toegankelijkheid van voorzieningen in de wijk. Samen vormen jullie de schakel tussen zorg, welzijn en andere maatschappelijke organisaties.

Wat ga je doen?

Je gaat het welzijnsaanbod van Amstelveen verbinden. Je zoekt naar slimme oplossingen en je verbindt werkelden, cliënten en professionals. Ook draag je bij aan het verbeteren van de aansluiting tussen behandelteams, wijkzorg en welzijn(activiteiten). Verder draag je bij aan het coachen van professionals en vrijwilligers in Amstelveen in het werken met mensen (zowel cliënten als vrijwilligers) met een psychische kwetsbaarheid en organiseer je trainingen op maat. Je verbindt (management van) organisaties binnen het sociaal domein bij het beter laten aansluiten van hun organisatie en programmering bij de behoeften van bewoners met een psychische kwetsbaarheid. Bovendien draag je bij aan de verbetering van de weg van de doelgroep naar de juiste zorg en ondersteuning. Als laatste sluit je aan bij bestaande netwerken en activiteiten en zorg je voor implementatie van diverse werkwijzen, zodat deze onderdeel worden van het reguliere werk.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▶ **Bouwsteen 3**
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Wat breng je mee?

- Je bent ondernemend, enthousiast en initiatiefrijk en hebt een heldere visie op de huidige ontwikkelingen binnen het welzijnswerk in het algemeen en op het werken met de ggz-doelgroep in het bijzonder. Ook beschik je over de vaardigheden om deze visie te vertalen naar de praktijk en over kennis van mogelijkheden en problematiek van doelgroepen.
- Je bent communicatief, sociaal vaardig (mondeling en schriftelijk), een netwerker en hebt kijk op groepsprocessen.
- HBO-diploma, bijvoorbeeld Social Work, Psychologie of Maatschappelijk werk.
- Je hebt ruime kennis en ervaring in het werken met de ggz-doelgroep.
- Je bent organisatorisch sterk en hebt ervaring met het organiseren van trainingen, met intervisie en/of coaching.
- Je bent stevig in de dialoog, iemand die weet te binden en te verbinden, mondig en alert in het gesprek en tegelijkertijd weet te relativeren.

Wat bieden wij jou?

- Een open en uitdagende werkomgeving met leuke collega's.
- Een contract voor 12 maanden met daarna – naar verwachting – een verlenging.
- De functie van coach welzijn wordt ingeschaald in salarisschaal 8.
- Een goede pensioenregeling.
- Een individueel keuzebudget en een loopbaanbudget.

Contact en procedure

Ben je enthousiast geworden, maar wil je toch iets meer weten? Bel of mail ...

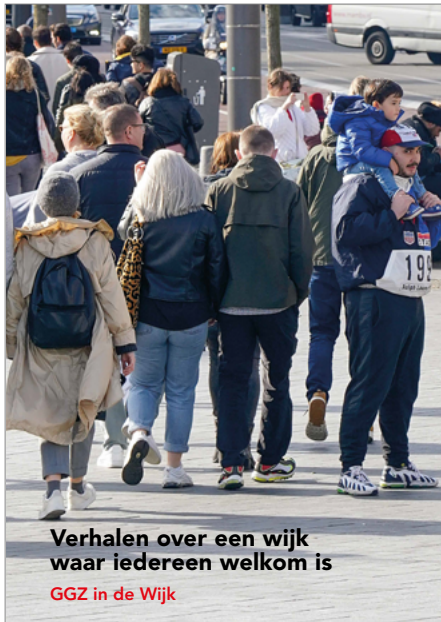

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▶ **Bouwsteen 3**
- ▼ Bouwsteen 4
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Inspiratievoorbeeld

De publicatie *Verhalen over een wijk waar iedereen welkom is* bevat inspirerende verhalen van coaches welzijn en ggz over hoe zij W in de Wijk (toen nog GGZ in de wijk geheten) vormgeven: [Boekje GGZ in de wijk](#).

'Ik wil h zo snel

Dopy den Ouden is in die rol wil ze voor achtergrond.

"Ik wil mensen het gevoel geven dat ze erbij horen, dat ze ertoe doen", zegt Dopy. "Vroeger werkten we met een activiteitencentrum binnen de ggz. Dan creëer je een soort schijnwereld. Dat moest echt anders. Nu trekken we samen met de mensen de wijk in. Ineens hoor je dan een cliënt zeggen: iemand heeft me gedag gezegd op straat. Dat soort kleine dingen kunnen enorm veel betekenen. Letterlijk en figuurlijk gezien worden is heel belangrijk."

Vooroordelen wegnemen
Voorheen kreeg Dopy nog regelmatig te maken met vooroordelen tegen mensen die zich anders gedragen. "Het allerbelangrijkste is voor mij om het negatieve ggz-stempel zo snel mogelijk weg te nemen. Door te praten over mensen en niet over diagnoses. In het begin was er wel wat weerstand om mensen uit de doelgroep te verwelkomen. We hebben de pers niet mee als het gaat om mensen met een ggz-achtergrond. Als je dan duidelijk maakt dat je altijd bereikbaar bent voor advies en dat ook waarmaakt, dan durven mensen het heus wel aan. En komen de medewerkers van het Huis van de Wijk er vanzelf achter dat ze vaak hele leuke en bijzondere mensen naar binnen halen."

Mensen met een ggz-achtergrond spelen natuurlijk ook zelf een rol in het wegnemen van het stigma. "Sommige mensen hebben de neiging om hun aandoening meteen te noemen: ik ben Joke en ik ben schizofreen. Het werkt natuurlijk veel beter als je zegt: ik heb even tijd nodig om te wennen, ik kan niet zo goed tegen drukte. Als anderen je gebruiksaanwijzing snappen, houden ze daar rekening mee."

'Ik wil het negatieve stempel zo snel mogelijk wegnemen'

Dopy den Ouden is als ggz-coach Zorg verbonden aan GGZ in de Wijk. In die rol wil ze vooral ruimte maken in de wijk voor mensen met een ggz-achtergrond.

"Ik wil mensen het gevoel geven dat ze erbij horen, dat ze ertoe doen", zegt Dopy. "Vroeger werkten we met een activiteitencentrum binnen de ggz. Dan creëer je een soort schijnwereld. Dat moest echt anders. Nu trekken we samen met de mensen de wijk in. Ineens hoor je dan een cliënt zeggen: iemand heeft me gedag gezegd op straat. Dat soort kleine dingen kunnen enorm veel betekenen. Letterlijk en figuurlijk gezien worden is heel belangrijk."

Vooroordelen wegnemen

Voorheen kreeg Dopy nog regelmatig te maken met vooroordelen tegen mensen die zich anders gedragen. "Het allerbelangrijkste is voor mij om het negatieve ggz-stempel zo snel mogelijk weg te nemen. Door te praten over mensen en niet over diagnoses. In het begin was er wel wat weerstand om mensen uit de doelgroep te verwelkomen. We hebben de pers niet mee als het gaat om mensen met een ggz-achtergrond. Als je dan duidelijk maakt dat je altijd bereikbaar bent voor advies en dat ook waarmaakt, dan durven mensen het heus wel aan. En komen de medewerkers van het Huis van de Wijk er vanzelf achter dat ze vaak hele leuke en bijzondere mensen naar binnen halen."

Mensen met een ggz-achtergrond spelen natuurlijk ook zelf een rol in het wegnemen van het stigma. "Sommige mensen hebben de neiging om hun aandoening meteen te noemen: ik ben Joke en ik ben schizofreen. Het werkt natuurlijk veel beter als je zegt: ik heb even tijd nodig om te wennen, ik kan niet zo goed tegen drukte. Als anderen je gebruiksaanwijzing snappen, houden ze daar rekening mee."

Ik wil mensen het gevoel geven dat ze erbij horen, dat ze ertoe doen", zegt Dopy. "Vroeger werkten we met een activiteitencentrum binnen de ggz. Dan creëer je een soort schijnwereld. Dat moest echt anders. Nu trekken we samen met de mensen de wijk in. Ineens hoor je dan een cliënt zeggen: iemand heeft me gedag gezegd op straat. Dat soort kleine dingen kunnen enorm veel betekenen. Letterlijk en figuurlijk gezien worden is heel belangrijk."

Mensen met een ggz-achtergrond spelen natuurlijk ook zelf een rol in het wegnemen van het stigma. "Sommige mensen hebben de neiging om hun aandoening meteen te noemen: ik ben Joke en ik ben schizofreen. Het werkt natuurlijk veel beter als je zegt: ik heb even tijd nodig om te wennen, ik kan niet zo goed tegen drukte. Als anderen je gebruiksaanwijzing snappen, houden ze daar rekening mee."

Pareltjes

Dopy ziet dagelijks in de wijk hoe dit project de levens van mensen verandert. "Mensen uit onze doelgroep zitten in het Huis van de Wijk weglopen aan de koffie en doen mee met activiteiten. Ik merk hoe ze zich ontwikkelen, mee durven doen met een cursus, soms samen optrekken met andere bezoekers. Dat zijn de pareltjes van mijn werk. Je hoort dat ook terug van onze doelgroep: dat het voor hen ook belangrijk is om weer iets te doen. Al is het soms maar twee uurtjes in de week."

Ze herinnert zich nog goed een van de eerste activiteiten in de wijk. "Dat was een kookgroep. Het Huis van de Wijk vroeg zich af of dat wel een goede combinatie was met de ouderen die er kwamen. Uiteindelijk besloten we om elke keer een lekker hapje te maken voor de ouderenlunch, wat de cliënten na enig aandringen ook zelf serveerden. Dat heeft lang gewerkt en met veel succes. Dit soort projecten zorgt ervoor dat mensen zich makkelijker bewegen in het Huis van de Wijk."

Nog meer tips

Dopy is trots op wat er met GGZ in de Wijk allemaal tot stand is gebracht. "En dat in relatief korte tijd. Je ziet dat het werkt. Steeds meer mensen die anders zijn kunnen en mogen erbij horen. Laatst vroeg een van de coördinatoren van een Huis van de Wijk om nog meer tips om buurtbewoners met een ggz-achtergrond een beter welkom te kunnen bieden. Geweldig natuurlijk. Dat is wat we willen."

3

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▶ **Bouwsteen 4**
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

BOUWSTEEN 4

Inzet ervarings- deskundigen

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▶ **Bouwsteen 4**
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Toelichting bouwsteen 4

De inzet van ervaringsdeskundigen vormt een essentieel onderdeel van W in de Wijk. Randvoorwaarde om W in de Wijk te starten is dan ook dat er een zelfregieorganisatie aanwezig of in oprichting is. Ervaringsdeskundigen hebben zelf ervaring (gehad) met een ontwrichtende situatie.

Zij hebben geleerd om persoonlijke ervaringen en ervaringen van anderen zo in te zetten dat ze het herstel bij mensen met een psychische kwetsbaarheid kunnen ondersteunen. Maar ook kunnen zij als geen ander professionals en vrijwilligers wijzen op hoe hun gedrag en houding overkomt en wat daarin wel en niet werkt. Dit helpt professionals en vrijwilligers om hier sensitiever op te zijn. Ervaringsdeskundigen bieden een-op-een ondersteuning aan mensen met een psychische kwetsbaarheid, onder andere door mensen op weg te helpen in de wijk en/of samen herstelgerichte activiteiten te ondernemen. Binnen W in de Wijk zijn ervaringsdeskundigen betrokken bij deskundigheidsbevordering en begeleiden zij de herstelwerkplaats.

Samen werken aan herstel

Als je met W in de Wijk start, is het ook belangrijk om een herstelwerkplaats te realiseren waar bewoners met een psychische kwetsbaarheid elkaar kunnen ontmoeten. Een herstelwerkplaats kan georganiseerd worden vanuit een zelfregieorganisatie of in een buurthuis of op een andere laagdrempelige locatie. Hier kunnen bewoners ervaringen uitwisselen, herstelactiviteiten ondernemen en samen werken aan hun herstel. Denk bijvoorbeeld aan een gezamenlijke en betaalbare lunch. Daarnaast vinden bijeenkomsten plaats van (herstel)groepen. Ook worden andere activiteiten georganiseerd door bezoekers en ervaringsdeskundigen. De herstelwerkplaatsen worden gedragen, beheerd en gecoördineerd door ervaringsdeskundigen onder leiding van een coördinator⁷.

⁷ Meer informatie over zelfregiecentra is te vinden op [Handvatten netwerk laagdrempelige steunpunten IZA \(vng.nl\)](https://www.vng.nl/).

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▲ Bouwsteen 1

▲ Bouwsteen 2

▲ Bouwsteen 3

▶ **Bouwsteen 4**

▼ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

TABEL 4. DOELEN, AANDACHTSPUNTEN EN ACTIVITEITEN VAN BOUWSTEEN 4: INZET ERVARINGSDESKUNDIGEN

Wat is het doel?	Wat zijn de aandachtspunten?	Wat zijn de activiteiten?
<p>Het ondersteunen van bewoners met een psychische kwetsbaarheid bij hun herstel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Is er een plek in de wijk waar bewoners met een psychische kwetsbaarheid samen kunnen werken aan hun herstel? – Zijn bewoners op de hoogte van de mogelijkheden en het aanbod van herstelwerkplaatsen? – Hoe kunnen we de herstelwerkplaats zo laagdrempelig mogelijk maken en bewoners verleiden tot deelname aan activiteiten? 	<ul style="list-style-type: none"> – Organiseer laagdrempelige herstelwerkplaatsen in een buurthuis of wijkcentrum waar bewoners met een psychische kwetsbaarheid elkaar kunnen ontmoeten. – Ervaringsdeskundigen zijn co-trainer bij de deskundigheidsbevordering en hebben een essentiële rol in het delen van hun herstelverhaal in onder andere de bouwstenentraining en de Q&A-bijeenkomsten.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▶ **Bouwsteen 4**
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Inspiratie

EDplaatsen van TEAM ED

De aanwezigheid van of mogelijkheid tot het opzetten van een herstelwerkplaats is een pré als je aan de slag gaat met W in de Wijk. Vanuit W in de Wijk wordt hier nauw mee samengewerkt. In 2016 werd de eerste herstelwerkplaats in Amsterdam Zuid geopend onder de naam EDplaats. Dit is een ontmoetingsplek voor en door mensen met psychische en/of sociale kwetsbaarheden. Zij kunnen er terecht voor een luisterend oor of om onder de mensen te zijn. Tijdens de inloop kunnen zij met vragen terecht bij ervaringsdeskundigen. Verder worden er gratis (herstel-)activiteiten georganiseerd. TEAM ED, een van de vier projectpartners van W in de Wijk, coördineert de EDplaatsen. TEAM ED biedt ervaringsdeskundigen een leerwerktraject op maat dat bestaat uit trainingen, begeleiding door een (ervaringsdeskundige) coördinator en intervisie. Het is belangrijk dat ervaringsdeskundigen goede ondersteuning krijgen. Het werk is vaak empowerend. Het kan ook confronterend zijn, bijvoorbeeld ten aanzien van eigen kwetsbaarheden en grenzen. EDplaatsen bieden ook individuele herstelondersteuning aan kwetsbare wijkbewoners. Dit kan bij iemand thuis of op een andere locatie. Bewoners kunnen met diverse vragen terecht voor herstelondersteuning door een ervaringsdeskundige. De coördinator matcht de vragen die binnenkomen aan een ervaringsdeskundige.

Voorbeeld flyer

De EDplaats, een plek voor ontmoeting

De EDplaats is een ontmoetingsplek vóór en dóór mensen met psychische, financiële of sociale kwetsbaarheden. Je kunt er binnenlopen voor een luisterend oor of om onder de mensen te zijn. Tijdens de inloop kun je met al je vragen bij onze ervaringsdeskundigen terecht. Verder worden er gratis (herstel-)activiteiten georganiseerd. Het aanbod is wisselend en verschilt per EDplaats.

De EDplaatsen staan ook open voor jouw ideeën, dus wil je zelf een (herstel-)activiteit organiseren, of een activiteit ondernemen met anderen, bespreek dat dan met de aanwezige ervaringsdeskundigen. Of laat het weten aan de coördinator van de betreffende EDplaats zodat we kunnen kijken wat mogelijk is.

We hebben nu EDplaatsen in vijf stadsdelen, in sommige stadsdelen zelfs meerdere, en in de gemeente Amstelveen en Hoofddorp.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▶ **Bouwsteen 4**
- ▼ Bouwsteen 5
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Hulpmiddelen

Publicatie ervaringsdeskundigheid

In de publicatie 'Ervaringsdeskundigheid in de wijk' van Movisie worden tips gegeven over wat de inzet van ervaringsdeskundigheid inhoudt en wat ervoor geregeld moet worden. Ook zijn voorbeelden opgenomen van profiel-schetsen, draaiboeken, folders en scholingsmateriaal:

[Ervaringsdeskundigheid-in-de-wijk \(movisie.nl\)](https://www.movisie.nl/publicaties/ervaringsdeskundigheid-in-de-wijk)

3

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▶ **Bouwsteen 5**
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

BOUWSTEEN 5

Deskundigheids- bevordering professionals en vrijwilligers

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▶ **Bouwsteen 5**
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Toelichting bouwsteen 5

Deskundigheidsbevordering van professionals en vrijwilligers is belangrijk binnen W in de Wijk. Het biedt professionals en vrijwilligers kennis over gedrag dat gepaard kan gaan met een psychische kwetsbaarheid (waaronder verslaving) en hoe daar mee om te gaan. Deze deskundigheidsbevordering richt zich onder meer op professionals en vrijwilligers in het sociaal domein, zoals begeleid wonen, maatschappelijk werk, praktijkondersteuners huisartsen ggz (poh ggz), woningcorporaties, bibliotheken, GGD's en politie. Door de deskundigheidsbevordering ontstaat er meer gemeenschappelijke taal en onderlinge verbinding tussen de domeinen ggz, zorg en welzijn. En men weet elkaar beter te vinden. Door de deskundigheidsbevordering worden professionals en vrijwilligers zich meer bewust van vooroordelen van zichzelf en anderen; dat draagt ook bij aan destigmatisering. De belangrijkste onderdelen van de deskundigheidsbevordering zijn coachingsgesprekken, de bouwstenentraining en de Q&A's. De coaching wordt vaak geboden door de coaches ggz maar afhankelijk van de vragen ook door de coaches welzijn.

Coachingsgesprekken: wat komt aan de orde?

Coaching van professionals en vrijwilligers begint vaak met contact leggen en het verkennen van de leervragen. Welke lastige situaties komen zij gedurende de dag tegen? Hoe kunnen zij anders omgaan met lastig of onbegrepen gedrag? Daarnaast vervullen de coaches een verbindende rol richting specialistische kennis, bijvoorbeeld van vertrouwenspersonen of 113 online.

Coachingsvragen van vrijwilligers en professionals kunnen heel divers zijn en gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe kun je effectief blijven communiceren bij grensoverschrijdend gedrag zoals veelvuldig aandacht en tijd claimen?
- Hoe om te gaan met een bezoeker of vrijwilliger die zich suïcidaal uit?
- Hoe om te gaan met lastig gedrag in een wijklocatie?
- Wat te doen wanneer je je zorgen maakt om bewoners uit je wijk en de rol van het meldpunt zorg en woonoverlast hierin?
- Hoe om te gaan met discriminerende opmerkingen (verbaal of via social media) door een bezoeker of vrijwilliger over mede-bezoekers van een buurthuis?
- Hoe te reageren wanneer iemand zich negatief uit over zijn persoonlijke ggz-ervaringen?
- Hoe ga ik het gesprek aan bij signalen zoals urineverlies en/of als iemand niet fris ruikt?
- Hoe behoud ik mijn werkplezier wanneer actieve wijkbewoner(s) over mijn grenzen gaan?

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▲ Bouwsteen 1

▲ Bouwsteen 2

▲ Bouwsteen 3

▲ Bouwsteen 4

▶ **Bouwsteen 5**

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

Als een heel team te maken krijgt met een casus waarbij iemand lastig gedrag vertoont, kan ook het hele team coaching ontvangen. Denk bijvoorbeeld aan teams van wijkverpleegkundigen, wijk-ggd'ers of maatschappelijk werkers.

Om zichtbaar te zijn in de wijk en actief vragen op te halen is het belangrijk dat de coaches regelmatig aanwezig zijn in wijk(gezondheids)centra, buurthuizen en buurtkamers, zodat zij ter plekke antwoord kunnen geven op vragen die leven.

De coachingsgesprekken vormen vaak ook de ingang voor een bouwstenentraining. Bijvoorbeeld wanneer professionals en vrijwilligers in aanvulling op een specifieke vraag of casus, breder informatie willen krijgen over bejegening van mensen met een psychische kwetsbaarheid en/of meer willen weten over de ggz.

Bouwstenentraining: voor wie en door wie

De training 'Bouwstenen voor een ggz-vriendelijke wijk' (kortweg bouwstenentraining) geeft tips om op een open manier te communiceren, mensen te betrekken en grenzen te stellen wanneer dat echt nodig is. De training is zo genoemd, omdat de bouwstenen van W in de Wijk centraal staan. De training is primair bedoeld voor professionals en vrijwilligers die actief zijn in het welzijnsdomein, het zorgdomein en de informele zorg. Bijvoorbeeld welzijnsorganisaties, buurthuizen, thuiszorgorganisaties, maatschappelijke dienstverlening en vrijwilligersorganisaties.

De bouwstenentraining (meestal 2 of 3 dagdelen) kan ook op maat gemaakt worden voor bijvoorbeeld winkeliers of politie. Hierbij wordt de training zo veel mogelijk afgestemd op de vraag van de medewerkers van de betreffende organisatie en de achterliggende behoefte. De (maatwerk)trainingen worden gegeven door een preventie-medewerker van de ggz-organisatie of een coach ggz en een ervaringsdeskundige co-trainer van de zelfregie-organisatie. De coach welzijn is eveneens nauw betrokken. In de trainingen is zowel aandacht voor de inhoud, denk aan situaties die zich kunnen voordoen en de psychische kwetsbaarheid waaruit deze voortkomt, als voor het betrekkningsniveau. Dit laatste verwijst naar de relatie en de dynamiek tussen de trainer en de deelnemers, evenals tussen de deelnemers onderling. Hierbij gaat het om zaken als non-verbaal gedrag of woordkeuze dat de relatie positief of juist negatief kan beïnvloeden. Dit rust deelnemers toe om in de praktijk sensitiever en effectiever om te kunnen gaan met mensen met een psychische kwetsbaarheid.

“De bouwstenentraining is geen psycho-educatie en ook zoomen we niet in op DSM-labels. Centraal staan worstelingen met bepaald gedrag en hoe je daar effectiever mee om kunt gaan.”

PREVENTIEWERKER GGZ

BOUWSTEEN 5

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▲ Bouwsteen 1

▲ Bouwsteen 2

▲ Bouwsteen 3

▲ Bouwsteen 4

▶ **Bouwsteen 5**

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

De competenties en rollen voor de bouwstenentraining zijn als volgt:

Trainer:

- Heeft de train-de-trainer bouwstenentraining met succes afgerond en beheerst daarmee de inhoud.
- Kan informatie geven over hoe zorg en welzijn in Nederland en lokaal geregeld is.
- Is primair verantwoordelijk voor een veilige sfeer in de groep.
- Kan zorgvuldig omgaan met persoonlijke verhalen van deelnemers. Die volgen soms na het ervaringsverhaal van de co-trainer. Dit draagt bij aan openheid.
- Weet constructief om te gaan met weerstand.
- Gebruikt de situaties die zich voordoen in de groep als oefensituatie voor de training.
- Kan zelf goed lastige situaties voordoen en verbeelden.
- Is zich bewust van eigen taalgebruik en non-verbaal gedrag.
- Draagt zorg voor de voor- en nabespreking met de co-trainer.
- Draagt zorg voor (online) evaluatieformulieren.

Ervaringsdeskundige co-trainer:

- Vertelt over het eigen herstel, het proces daaromheen en de worsteling daarmee.
- Creëert ruimte voor anderen om te vertellen over hun herstelproces.
- Weet hoe je eigen ervaringskennis kan inzetten en op welke manier dat ondersteunend kan zijn voor mensen met een psychische kwetsbaarheid.
- Staat open voor vragen.
- Biedt ter plekke de gelegenheid te oefenen met bejegening.
- Is gevoelig voor goede communicatie en bejegening om zo ter plekke ruimte te maken voor herstelervaringen.
- Nodigt deelnemers uit om zelf gebruik te maken van de ervaringskennis.

Coördinator zelfregieorganisatie:

- Selecteert de co-trainers en leidt ze op in het geven van de bouwstenentraining.
- Is sparringpartner van de co-trainers.
- Zorgt voor een nagesprek.

BOUWSTEEN 5

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▲ Bouwsteen 1

▲ Bouwsteen 2

▲ Bouwsteen 3

▲ Bouwsteen 4

▶ Bouwsteen 5

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

Coach welzijn:

- Werft deelnemers en zorgt voor een locatie voor de training.
- Pakt signalen op uit de wijk en bespreekt die met de trainer en co-trainer.
- Zorgt dat er relevante flyers aan het einde van de training worden meegegeven aan de deelnemers.
- Geeft bekendheid aan de training in het netwerk en verstuurt de uitnodigingen en reminders.
- Bepaalt twee weken vooraf of er voldoende aanmeldingen zijn. Geeft dit door aan de trainer en co-trainer.
- Verstuurt alle deelnemers die zich aanmelden een bevestiging dat ze op de deelnemerslijst staan. Monitort hiermee de samenstelling van de groep. Kan eventueel bijsturen door deelnemers/groepen pro-actief te benaderen, denk aan specifieke vrijwilligers/sleutelfiguren.
- Verstuurt kort van tevoren het programma en de namen van de trainers en overige praktische zaken aan de deelnemers.
- Onderhoudt contact met degenen die onverwacht niet aanwezig zijn.
- Wijst deelnemers op de mogelijkheid om situaties te bespreken met de coaches.
- Geeft informatie over de aanpak W in de Wijk en het werk van de coaches.
- Brengt praktijksituaties in tijdens de training – de coach welzijn is minimaal één trainingsbijeenkomst aanwezig.

Coach ggz:

- Geeft bekendheid aan de training bij contacten in het netwerk.
- Sluit tenminste bij één van de trainingsbijeenkomsten aan.
- Geeft informatie over de aanpak W in de Wijk en het werk van de coaches.
- Onderhoudt het netwerk en blijft vrijwilligers en professionals wijzen op de trainings- en coachingsmogelijkheden van W in de Wijk.

Meer informatie over de bouwstenentraining is te vinden op www.w-indewijk.nl.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▶ **Bouwsteen 5**
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Train de trainer Bouwstenentraining

Het geven van bouwstenentrainingen is een belangrijk onderdeel van W in de Wijk. Het is essentieel dat mensen die de training uitvoeren hier goed voor zijn toegerust. Omdat in de bouwstenentraining – naast kennisoverdracht – leren en reflecteren belangrijk zijn, vraagt dit een en ander van de trainer en de ervaringsdeskundige co-trainer. Het betekent dat zij begrijpen wat W in de Wijk is, maar ook goede trainings- en coachingsvaardigheden hebben waarmee ze anderen een spiegel weten voor te houden. Daarom is een Train de trainer ontwikkeld. Hierin wordt informatie gegeven over het doel en de opzet van de bouwstenentraining en de deelnemers worden getraind om die training zelf te kunnen uitvoeren. Er wordt ook informatie gegeven over herstel, ervaringsdeskundigheid en de rollen van de coaches en de ervaringsdeskundigen. Verder vinden er rollenspelen plaats of wordt ingespeeld op situaties die zich voordoen in de groep. Denk aan iemand die de hele tijd op zijn horloge kijkt terwijl de trainer een verhaal vertelt. De trainer kan hier bijvoorbeeld geïrriteerd op reageren of onzeker van worden. Door dit soort situaties ter plekke bespreekbaar te maken, ontstaan er veel leermomenten over en weer.

Het programma van de Train de trainer (eendaagse training met een terugkombijeenkomst van een dagdeel) bestaat uit de volgende onderdelen:

- Welkom en voorstellen.
  - Toelichting op de Train de trainer voor W in de Wijk.
  - Toelichting over herstel en ervaringsdeskundigheid.
  - Toelichting op de rollen van de coach welzijn, coach ggz, ervaringsdeskundige co-trainer en de coördinator van de ervaringsdeskundigen.
  - Inhoud en werkwijze bouwstenentraining:
    - Toelichting op de 5 bouwstenen;
    - Informatie over herstel en kwetsbaarheid, onder andere door middel van filmpjes, waarin mensen over hun eigen ervaringen vertellen.
  - Communicatieoefeningen: feiten/interpretaties, weerstand, grenzen stellen, aandacht voor het betrekkningsniveau.
- Pauze*
- Werken met rollenspelen op basis van eigen voorbeelden en praktijksituaties van deelnemers aan de bouwstenentraining.
  - Creëren van een veilige sfeer tijdens de bouwstenentraining.
  - Omgaan met communicatie tijdens de bouwstenentraining (veelpraters, grenzenloosheid, kritische deelnemers). Zelf de gesprekstechnieken toepassen.
  - Vervolgstep: hoe ga je na de Train de trainer zelf aan de slag.
  - Evaluatie en afronding.

Meer informatie over de Train de trainer is te vinden op <https://w-indewijk.nl>.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▶ **Bouwsteen 5**
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Q&A met ervaringsverhaal

Een Q&A is een informatief vragenuurtje (zowel on- als offline) voor professionals en vrijwilligers waarin een ervaringsverhaal centraal staat. Hierin kunnen zij vragen stellen aan de coach en/of de ervaringsdeskundige over actuele thema's in de wijk. Ook worden soms gastsprekers uitgenodigd. In iedere Q&A staat een ander thema centraal, bijvoorbeeld verslaving, psychosegevoeligheid, stigma of eenzaamheid. Het doel van een Q&A is om meer begrip te krijgen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid en bekendheid te geven aan W in de Wijk.

Een Q&A kent meestal de volgende opbouw:

- Uitleg Q&A.
- Korte introductie over het thema.
- Een ervaringsdeskundige vertelt gerelateerd aan het thema zijn of haar ervaringsverhaal.
- Soms wordt een deskundige uitgenodigd die over het thema vertelt.
- Tijd voor vragen.

Na afloop van de Q&A wordt altijd een e-mail gestuurd naar de deelnemers met informatie over W in de Wijk en contactgegevens van de coaches.

Overige vormen van kennisoverdracht

Op basis van wensen, signalen en vragen uit het netwerk zijn natuurlijk ook andere vormen mogelijk, denk aan een maatwerktraining voor bijvoorbeeld politie of medewerkers van een buurthuis. Ook in het kader van bewustwording zijn er diverse opties, denk aan een theatervoorstelling, een filmvoorstelling met nabespreking in de bibliotheek. Durf hierin creatief te zijn!

“We organiseerden een Q&A over psychosegevoeligheid. Letten op taal en reframing is hierbij belangrijk. We hadden een mooi gesprek over wat werkelijkheid is, hoe iemand met een psychose dit kan beleven en hoe je hiermee om kunt gaan. De ervaringsdeskundige gaf aanwezigen concrete tips om met mensen met een psychose om te gaan. Dit heeft bijgedragen aan het verminderen van handelingsverlegenheid.”

COACH GGZ

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▲ Bouwsteen 1

▲ Bouwsteen 2

▲ Bouwsteen 3

▲ Bouwsteen 4

▶ **Bouwsteen 5**

▼ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

TABEL 5. DOELEN, AANDACHTSPUNTEN EN ACTIVITEITEN VAN BOUWSTEEN 5: DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING PROFESSIONALS EN VRIJWILLIGERS

Wat is het doel?	Wat zijn de aandachtspunten?	Wat zijn de activiteiten?
<p>Ontsluiten van kennis over psychische kwetsbaarheid voor professionals en vrijwilligers in het sociaal domein</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Mensen en organisaties hebben (financiële) ruimte om mee te doen aan deskundigheidsbevordering. – Het levert deelnemers direct iets op in de praktijk. – Evalueren of de deskundigheidsbevordering positief wordt beoordeeld. 	<ul style="list-style-type: none"> – Voer bouwstenentrainingen en maatwerktrainingen uit voor welzijnsorganisaties, woningcorporaties, politie etc. – Organiseer Q&A bijeenkomsten voor professionals en vrijwilligers. – Organiseer – waar passend – ook andere activiteiten, zoals in de week van de psychiatrie een documentaire kijken in de bibliotheek. – Houd coachingsgesprekken met vrijwilligers en professionals over hoe zij om kunnen gaan met eigen onzekerheden en vooroordelen en hoe ze ervoor kunnen zorgen dat mensen zich welkom voelen.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▶ **Bouwsteen 5**
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Voorbeeld flyer

De flyer *Bouwstenen voor een GGZ-vriendelijke wijk* is te downloaden via: <https://w-indewijk.nl/kennisbank/>

Bouwstenen voor een GGZ-vriendelijke wijk

In het (vrijwilligers)werk dat je doet, kun je te maken krijgen met mensen met een psychische kwetsbaarheid. Mensen kunnen gedrag vertonen dat voortkomt uit psychische problemen of een psychiatrische stoornis.

Het kan zijn dat jij het soms lastig vindt op een open manier met psychisch kwetsbare mensen te communiceren. Daarom is er de basistraining 'Bouwstenen voor een GGZ-vriendelijke Wijk'.

GGZ staat voor geestelijke gezondheidszorg. GGZ-vriendelijk staat voor een gast-vrije en open houding tegenover iedereen, ook mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Wat is het doel van de training?

In de training geven we tips om op een open manier te communiceren, mensen te betrekken en grenzen te stellen wanneer dat echt nodig is. Door mensen met een psychische kwetsbaarheid te betrekken, dragen we bij aan hun herstel en aan een GGZ-vriendelijke Wijk, waar iedereen mee kan doen op zijn of haar eigen manier.

Voor wie is de training?

De training is voor mensen die actief zijn in het welzijnsdomein, het zorgdomein en de informele zorg. Dat wil zeggen: professionals en vrijwilligers van bijvoorbeeld welzijnsorganisaties (in de Huizen van de Wijk en buurtkamers), thuiszorgorganisaties, maatschappelijke dienstverlening en vrijwilligersorganisaties.

Wie geven de training?

Een ervaren trainer van GGZ inGeest / Prezens of Arkin-Preventie leidt de training. Een ervaringsdeskundige van TEAM ED is co-trainer. Daarnaast is een coach van een welzijnsorganisatie betrokken.

Wat komt in de training aan bod?

Dingen die aan bod komen zijn: welk gedrag kun je tegenkomen, hoe ga je ermee om, hoe benader je mensen gast-vrij, hoe communiceer je op een open manier, hoe kunnen we elkaar onderling helpen?

Psychische problemen en psychiatrische stoornissen

Iedereen is wel eens somber, gespannen of zit een tijdje minder goed in zijn vel. Iedereen maakt dingen mee in zijn leven die schokkend of verdrietig zijn of woedend maken. Dit kan leiden tot slapeloosheid, angst en piekeren. Als dit je dagelijks leven belemmert, noemen we dit psychische problemen. Daarnaast zijn er psychiatrische stoornissen. Ze kunnen ontstaan door wat je meemaakt in je leven. Ook persoonlijke eigenschappen kunnen je vatbaar maken voor een psychiatrische stoornis. Het kan zijn dat je daardoor belemmerd wordt in je functioneren, weinig contact hebt met andere mensen en minder regie over je eigen leven.

Meer informatie en/of aanmelding voor de basistraining

Voor meer informatie over de training, neem contact op met de coach Welzijn van de betreffende regio. De contactgegevens vind je op: <https://w-indewijk.nl/contactpagina>

Een actueel overzicht van de trainingen en de mogelijkheid om aan te melden vind je op: <https://w-indewijk.nl/evenementen>

Voor informatie over de training
Stigma en zelfstigma
E info@teamed.nl

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▶ **Bouwsteen 5**
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Hulpmiddelen

Uitnodiging bouwstenentraining

Voor de training 'Bouwstenen voor een GGZ-vriendelijke wijk' (kortweg bouwstenentraining genoemd) is een flyer ontwikkeld met een beschrijving wat de training inhoudt.

Amstelveen

GRATIS TRAINING

Bouwstenen voor een GGZ-vriendelijk Amstelveen

datum: **woensdag 13 en 20 november 2024**

tijd: **9.15 - 12.00 uur**

locatie: **Wijkcentrum Westend, Westwijkplein 3, 1187 LS Amstelveen, zaal 7**

TEAM ED en Prezens organiseren in september 2024 een gratis training Bouwstenen voor een GGZ-vriendelijk Amstelveen. De training bestaat uit twee dagdelen: **woensdag 13 november van 9.15 tot 12.00 uur en woensdag 20 november van 9.15 tot 12.00 uur**

In het (vrijwilligers)werk dat u doet, kunt u te maken krijgen met mensen met een psychische kwetsbaarheid. Mensen kunnen gedrag vertonen dat voortkomt uit psychische problemen. Het kan zijn dat u het soms lastig vindt om op een open manier met psychisch kwetsbare mensen te communiceren. Daarom is er de training Bouwstenen voor een GGZ-vriendelijk Amstelveen.

Aanmelden

Wilt u meer informatie of wilt u zich aanmelden voor een training? Dan kunt u contact opnemen met:

iemand@prezens.nl
of **www.w-indewijk.nl**

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▶ **Bouwsteen 5**
- ▼ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Uitnodiging Q&A

Hiernaast een voorbeeld van een uitnodigingsflyer van een Q&A over Dwang en Drang.

Stadsdeel West

GRATIS Q&A

Dwang en Drang: Hoe beïnvloed dat je leven?

datum: **donderdag 19 september 2024**

tijd: **16.00 - 17.00 uur**

locatie: **Hebron,
Polanenstraat 197, 1013 VV Amsterdam**

In de prachtige Hebron, komt onze ervaringsdeskundige van TEAM ED persoonlijk vertellen hoe Dwang en Drang haar leven heeft beïnvloed, hoe haar herstel is geweest en hoe ze naar de toekomst kijkt.

Na haar verhaal is er gelegenheid om vragen te stellen, maar je mag ook alleen komen luisteren.

Iedereen is welkom. Aanmelden is niet verplicht maar wel fijn.

Aanmelden kan door een mail te sturen naar **iemand@w-indewijk.nl**
Of meld je aan via **www.w-indewijk.nl**

Als je wilt, geef dan ook aan wat je rol is in de wijk, voor welke organisatie je werkt en in welke wijk je actief bent.

4

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▲ Bouwsteen 5
- ▶ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

UITLEIDING

Het borgen van de aanpak

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▲ Bouwsteen 5
- ▶ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Toelichting

Om de aanpak W in de Wijk te borgen in de wijk of gemeente is het van belang om gedurende het hele traject zicht te hebben en te houden op de resultaten van de activiteiten (monitoring en evaluatie) en te zorgen voor structurele inbedding van W in de Wijk bij de samenwerkingspartners (welzijnsorganisatie, ggz-organisatie, zelfregie-organisatie en gemeente).

Monitoring en evaluatie

Bij het monitoren en evalueren van de activiteiten van W in de Wijk kun je zowel letten op of je de gewenste resultaten bereikt als op hoe het proces om tot deze resultaten te komen verloopt. Monitoren en evalueren is een cyclisch proces waar op gezette tijden aandacht voor is. Op die manier kun je tijdig bijsturen indien nodig. Let bij het evalueren op:

- Loopt de uitvoering van de activiteiten volgens plan?
- Doen we de dingen die ertoe doen?
- Wat heeft het opgeleverd? Hebben we bereikt wat we willen bereiken?
- Wat zijn knelpunten? Wat zijn succesfactoren? In hoeverre zijn we tevreden over de onderlinge samenwerking, wat gaat goed, wat kan beter?

- Wat moet bijgesteld of aangepast worden in het plan of het lopende proces? Hoe willen we hiermee verder?
- Hebben we voldoende menskracht en middelen? Zo niet, om welke acties vraagt dit?

De resultaten van W in de Wijk kunnen op verschillende manieren inzichtelijk worden gemaakt. De eerste manier is door cijfers te presenteren die een indicatie geven van de voortgang van een project. Bijvoorbeeld het aantal mensen dat de bouwstenentraining heeft gevolgd, het aantal bezoekers van Q&A-bijeenkomsten, het aantal bezoekers van de herstelwerkplaats, het aantal professionals en vrijwilligers dat gecoacht is, het aantal samenwerkingsorganisaties en het aantal samenwerkingsverbanden waarin W in de Wijk actief participeert.

Een andere manier om resultaten inzichtelijk te maken is door het vertellen van verhalen over de veranderingen die W in de Wijk teweeg heeft gebracht bij de betrokkenen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan verhalen van bewoners, coaches, ervaringsdeskundigen. Een voorbeeld hiervan is de publicatie '[Verhalen over een wijk waar iedereen welkom is](#)' die inspirerende verhalen bevat van coaches welzijn en zorg over W in de Wijk.

UITLEIDING

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▲ Bouwsteen 5
- ▶ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Een ander voorbeeld is de [Most Significant Change aanpak](#). Hierbij worden betrokkenen van W in de Wijk in gesprekken van twintig tot dertig minuten bevraagd met als centrale vraag: ‘wat is voor jou de belangrijkste verandering sinds je in contact kwam met de aanpak (in dit geval) W in de Wijk?’ Dit leidt tot kwalitatieve inzichten over veranderingen die mensen als het meest significant beschouwen. Dit kan variëren van verbeteringen in mentale gezondheid, verbeterde levenskwaliteit door bijvoorbeeld betere toegang tot welzijnsvoorzieningen of zich beter toegerust voelen om met mensen met een psychische kwetsbaarheid om te gaan. De uitkomst wordt gebruikt om op verhalende wijze de impact van de aanpak te evalueren. Al met al is dit een krachtige manier om achterliggende werkzame elementen van een aanpak te leren begrijpen en om zo het verhaal achter de cijfers inzichtelijk te krijgen. Dit biedt handvatten voor verbetering van de aanpak.

Structurele inbedding

Om ervoor te zorgen dat de aanpak W in de Wijk blijvend wordt ingebed in de wijk of gemeente, moet een aantal zaken goed geregeld worden. De gemeente speelt hierin een belangrijke rol. Zo is het belangrijk om W in de Wijk in te bedden in een groter geheel. Denk hierbij aan structurele inbedding in de lokale sociale basis. W in de Wijk draagt op collectieve wijze bij aan preventie, doordat mensen met een psychische kwetsbaarheid beter kunnen ‘landen’ in een wijk. W in de Wijk kan bijvoorbeeld een plek krijgen in het gemeentelijk beleid rond het VN-verdrag handicap, ofwel de Lokale inclusie Agenda. Hiervoor is nodig dat gemeenten beleid ontwikkelen gericht op de inclusie van mensen met psychische kwetsbaarheden in de wijk. Zie hiervoor de [Handreiking Bevordering inclusie van inwoners met een psychische beperking](#).

Voor de uitvoerende organisaties van W in de Wijk is het van belang dat zij een aanspreekpunt hebben bij de gemeente, een beleidsmedewerker die betrokken is bij W in de Wijk. Deze beleidsmedewerker behartigt tevens het onderwerp preventieve (mentale) gezondheid voor het gemeentelijke beleid. De gemeentelijke beleidsmedewerker kan de samenwerkende partijen ook in verbinding brengen met andere zorg- of welzijnspartijen in een wijk. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de financiering van W in de Wijk. Structurele financiering van W in de Wijk is nodig om een meerjarenplan te kunnen ontwikkelen en blijvende samenwerking op te kunnen bouwen.

UITLEIDING

▲ Colofon

▲ Inhoud

▲ Impressie W in de Wijk

▲ Inleiding

▲ Wat is W in de Wijk?

▲ Bouwsteen 1

▲ Bouwsteen 2

▲ Bouwsteen 3

▲ Bouwsteen 4

▲ Bouwsteen 5

▶ Uitleiding

▼ Nuttige informatie

De kosten van W in de Wijk zijn divers.

Kostenposten zijn onder andere:

- Uren en middelen voor de inzet van de vier samenwerkende partijen, o.a. in de kerngroep.
- Uren van de coaches welzijn (16 – 32 uur p/w) en coaches ggz (samen 16 – 32 uur p/w) ⁷.
- Uren van de coördinator zelfregieorganisatie (4 – 6 uur p/w).
- Kosten voor bouwstenentrainingen, Train de trainer, huur van ruimtes, catering en overige kosten die hierbij komen kijken.
- Communicatiekosten. Denk aan website, filmpjes en promotiemateriaal.

Bij de start van het project kan gebruik gemaakt worden van incidentele middelen, denk bijvoorbeeld aan SPUK (Specifieke Uitkering) en GALA-middelen ([zie Bouwsteen 1, Samenwerking en planvorming onderdeel Inspiratie](#)).

Financiering en beleid

Uiteindelijk dient de werkwijze binnen het project onderdeel te worden van de reguliere werkwijze van zorg- en welzijnsorganisaties in de wijk en dus van structurele financiering. Naast de gemeente hebben ook zorgverzekeraars en ggz-organisaties hier een taak in, denk aan de inzet van de coaches ggz. Het is belangrijk dat initiatiefnemers van W in de Wijk zich realiseren dat deze aanpak een duurzame inzet vraagt. Het is een waardevolle investering om gezamenlijk te werken aan Wijken waar iedereen Welkom is.

⁷ De benodigde uren van de coaches welzijn en de coaches ggz worden bepaald op basis van het werkgebied van de coaches. Bij een groter werkgebied zijn meer uren nodig.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▲ Bouwsteen 5
- ▶ Uitleiding
- ▼ Nuttige informatie

Hulpmiddelen

Voortgangsformulier W in de Wijk.

Met dit formulier kan regelmatig (bijvoorbeeld jaarlijks) de voortgang van W in de Wijk worden bekeken. Het laat zien of de doelen uit het plan van aanpak worden gehaald of dat eventuele aanpassingen nodig zijn. Dit biedt het kernteam en de projectgroep handvatten voor een evaluatiegesprek.

Download de complete versie van het voortgangsformulier: <https://w-indewijk.nl>

VOORTGANGSFORMULIER

Hoe het staat met de implementatie van W in de Wijk? Onderstaand voortgangsformulier is in lijn met het plan van aanpak en helpt zowel kernteam als projectgroep om de voortgang systematisch te volgen en te evalueren. Waar staan jullie en wat staat jullie nog te doen? Bespreek dit periodiek om een helder en gezamenlijk beeld te krijgen van de voortgang en scherp te blijven op daar waar je bij moet sturen.

1. Op welk werkgebied willen jullie je richten en waarom?

We hebben helder in beeld op welk gebied we ons richten en deze keuze beargumenteerd:
NB: Dit onderdeel is vooral bij de start van belang. Als dit al duidelijk is kun je het overlaan.

Beschrijf welke acties nog nodig zijn, wie wat gaat doen en wat de deadline is:

---

2. Wat is kenmerkend aan dat werkgebied? Denk aan feiten, cijfers over de populatie van het gebied, problemen die spelen, krachten en kansen die er zijn etc.

We hebben een gedegen en onderbouwde analyse over wat er speelt in het werkgebied met daarin feiten, cijfers, krachten en kansen:

Beschrijf welke acties nog nodig zijn, wie wat gaat doen en wat de deadline is:

5

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▲ Bouwsteen 5
- ▲ Uitleiding
- ▶ Nuttige informatie

Nuttige informatie

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▲ Bouwsteen 5
- ▲ Uitleiding
- ▶ Nuttige informatie

Publicaties

- Bergen, A.M. van, Poll, A., Werf, M. van der, Willemsen, E. (2015). [Ervaringsdeskundigheid in de wijk: hoe organiseer je het?](#) Utrecht: Movisie.
- Brummel, A. (2017). *Sociale verbinding in de wijk. Mogelijkheden voor sociale inclusie van wijkbewoners met een lichte verstandelijke beperking of psychische aandoening*. Delft: Academische Uitgeverij Eburon.
- Erp, N. van, Knispel, A., Bakel, M. van (2019). [Handreiking empowerment en inzet ervaringsdeskundigheid in sociale wijkteams](#). Utrecht: Trimbos-instituut.
- Kal, D. (2011). *Kwartiermaken, werken aan ruimte voor anders-zijn*. Openbare les, 16 december 2011. Hogeschool Utrecht.
- Kal, D. (2016). [Kwartiermaken. Werken aan ruimte voor mensen met een psychiatrische achtergrond](#) (5e druk). Amsterdam: Uitgeverij Boom.
- Kleijne, J. (2020). [Verhalen over een wijk waar iedereen welkom is](#). GGZ in de wijk. Amsterdam: gemeente Amsterdam/stadsdeel Zuid, stichting Dynamo, GGZ inGeest en TEAM ED.
- Kroon, C. van. GGZ in de Wijk (2020). *Samen werken aan herstel in Amsterdam Zuid*. In: Participatie en herstel. Amsterdam: SWP.
- Kuiper, C., Nijs, J. de (2023). [Kompas ernstige psychische problemen en kwaliteit van leven](#). Utrecht: Kenniscentrum Phrenos.
- Lange, J. de, Metze, R., Westen, K. (red.). *GGZ in de wijk. Participatief samenwerken in het sociaal en verpleegkundig domein*. Houten: Bohn, Stafleu & Van Loghum.
- Meinema, T., (2019). [Mens tussen de mensen](#). Utrecht: Movisie.
- Meulen, M. van der (2022). [W in de Wijk, samen Werken aan Wijken waar iedereen Welkom is](#) – in Nieuw-West. Utrecht: Movisie.
- Overkamp, E., Scheijmans, I., Kuiper, C. (2021). [Bouwen aan een thuis](#). Hogeschool Utrecht, lectoraat Participatie, Zorg en Ondersteuning.
- Planije, M., Lempens, A. en Michon, H. (2018) GGZ in de wijk – Amsterdam-zuid. [Verslag van een verkenning van de impact voor cliënten](#). Utrecht: Trimbos Instituut.
- Planije, M., Erp, N. van, Knispel, A., Weingart, S. (2023). [Bevordering inclusie van inwoners met een psychische beperking. Handreiking voor gemeenten](#). Utrecht: Trimbos-instituut.

- ▲ Colofon
- ▲ Inhoud
- ▲ Impressie W in de Wijk
- ▲ Inleiding
- ▲ Wat is W in de Wijk?
- ▲ Bouwsteen 1
- ▲ Bouwsteen 2
- ▲ Bouwsteen 3
- ▲ Bouwsteen 4
- ▲ Bouwsteen 5
- ▲ Uitleiding
- ▶ Nuttige informatie

Websites

W in de Wijk

- [Samen werken aan wijken waar iedereen welkom is](#)

Movisie

- [Maatschappelijke zorg](#)
- [Ervaringsdeskundigheid](#)

Trimbos-instituut

- [Re-integratie en participatie met een ggz-aandoening](#)
- [Herstel, empowerment, ervaringsdeskundigheid](#)

Kenniscentrum Phrenos

- [Participatie & Rehabilitatie](#)
- [Herstelondersteuning en ervaringsdeskundigheid](#)
- [Mensenrechten & destigmatisering](#)
- [Domeinoverstijgende samenwerking](#)

Kwartiermaken

- [Kwartiermaken.nl](#)

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

- [Iedereen doet mee! | VNG](#)

Nederlandse Vereniging voor Zelfregie en Herstel

- [www.nvzh.nl](#)

MIND

- [Destigmatisering](#)
- [Ervaringskennis en -deskundigheid](#)

Sociaal Werk Nederland

- [Samenwerken in de wijk](#)

Buurtwijs

- [Platform voor buurtontwikkeling](#)

Pharos

- [Samenwerken om Gezondheidsverschillen te verkleinen](#)

www.w-indewijk.nl